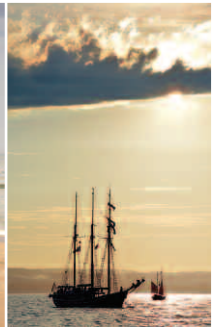

Життя у Поморському воєводстві

Посібник для іноземців

Матеріал створений в рамках проекту «Підтримка іноземців з-за меж Європейського Союзу у Поморському воєводстві у 2018-2020 роках», що співфінансується Національною програмою Фонду притулку, міграції та інтеграції.

Автор несе повну відповідальність за висловлені думки, а Європейська Комісія та Міністерство внутрішніх справ та адміністрації не несуть відповідальності за використання наданої інформації.

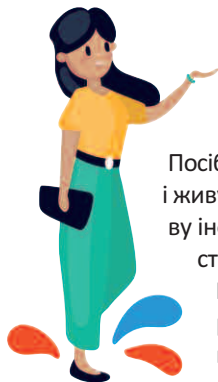
SAFE HARBOUR

Життя у Поморському воєводстві

Посібник для іноземців

Вступ

Посібник створений для людей, які приїхали або хочуть приїхати з інших країн і живуть або хочуть жити у Поморському воєводстві. Ви знайдете там важливу інформацію щодо легалізації вашого перебування в Польщі та можливості легальної роботи в нашій країні та регіоні.

Ми також включили поради, як знайти квартиру, де шукати допомогу у різних справах та що можна відвідати у Поморському воєводстві. Ми раді, що ви хочете бути нашим сусідом.

Ласкаво просимо у Поморське воєводство

Ми сподіваємось, що цей посібник буде для вас корисним джерелом інформації. Ми намагались включити в нього вичерпну, актуальну та важливу інформацію. Однак через зміну правових норм та інші фактори, які неможливо було передбачити на момент публікації цього посібника, ми закликаємо Вас скористатися підтримкою у цікавих для Вас питаннях у різних місцях, описаних тут - установи, організації, веб-сайти.

Поморське воєводство розташоване на півночі Польщі. Гданськ - це столиця регіону. Крім того, в адміністративних межах воєводства є:

**20 повітів, в тому числі
4 міста на правах повіту:
Гданськ, Гдиня, Слупськ,
Сопот.**

25 міських гмін

17 місько-сільських гмін

81 сільських гмін

Поморське воєводство пропонує безліч можливостей для перебування, роботи, навчання, розваг та відпочинку. Це мультикультурний, доброзичливий і відкритий регіон з доброю якістю життя. Якщо ви шукаєте нове місце для себе, ми запрошуємо вас відвідати нас. Ви не будете розчаровані.

До зустрічі.

Зміст:

Вступ	5
Ласкаво просимо у Поморське воєводство	5
1. Умови легального перебування	8
1.1. Легальне перебування - що це?	8
а. Поняття легального перебування	8
б. Легальне перебування у Польщі	9
в. Як розрахувати, чи я перебуваю у Польщі легально	9
1.2. Легалізація перебування	10
а. Тимчасове проживання	11
б. Дозвіл на безстрокове проживання	15
в. Запрошення	16
г. Віза - видача, продовження	17
ґ. Карта побиту та дозвіл	19
д. Інші документи, що видаються іноземцям	21
1.3. Куди звернутися, коли потрібна допомога	23
а. Поморське воєводське управління у Гданську	23
б. Неурядові організації	24
Карітас Гданської архієпархії	24
Фонд місцевого розвитку Parasol	24
Центр підтримки іммігрантів та іммігранток	25
в. Управління з питань іноземців у Варшаві	26
1.4. Сертифікат з польської мови як іноземної	27
1.5. Легалізація перебування та епідеміологічна ситуація у Польщі	30
2. Умови легальної роботи	32
2.1. Легальне працевлаштування	33
а. Поняття легального працевлаштування	33
б. Які документи дозволяють легально працювати?	34
в. Види дозволів на роботу, які можуть бути отримані (або продовжені) уповноваженими органами Поморського воєводства	36
г. Процедура отримання дозволів на роботу	39

2.2. Куди зварнутися, коли ви хочете отримати дозвіл на роботу	40
а. Поморське воєводське управління у Гданську	40
б. Неурядові організації	41
2.3. Робота без необхідності отримання дозволу	42
2.4. Протидія торгівлі людьми та примусовій праці	43
3. Важливі справи, коли ти живеш і працюєш у Польщі	48
3.1. Квартира	49
3.2. Освіта	52
3.3. Здоров'я	58
а. Коли у вас буде медичне страхування?	58
б. Де і як застрахуватися?	59
в. Права застрахованої особи	59
г. Приватне медичне обслуговування	61
г. Здоров'я та коронавірус	62
3.4. Соціальна допомога	66
3.5. Вільний час	74
а. Рекомендовані місця	74
б. Важливі дати та свята	83
в. Транспорт	84
3.6. Куди звернутися за допомогою	88
а. Важливі екстерні номери	88
б. Безпека над водою	88
в. Коли втрапиш документи	92
г. Водійські права	92
г. Штраф	93
д. Корисні контакти/посилання	94
4. Фонд притулку, міграції та інтеграції	95
5. Проект «Підтримка іноземців ззовні Європейського Союзу у Поморському воєводстві у 2018-2020 роках», що співфінансується Національною програмою Фонду притулку, міграції та інтеграції та державним бюджетом	95

1. Умови легального перебування

Кожен іноземець зобов'язаний легально перебувати в нашій країні. З посібника ви дізнаєтесь, як легально приїхати та залишитися в Польщі.

1.1. Легальне перебування - що це?

Легальне перебування - це просто законне перебування, яке діє в нашій країні. Польські нормативні акти вказують **правила легалізації перебування на території Польщі для іноземців** - громадян країн, що не входять до ЄС, та громадян ЄС та членів їх сімей. Легалізація перебування в Польщі накладає на іноземців правила та вимоги, які повинні виконуватися для законного перебування в країні. Ми допоможемо вам пройти їх, тому що важливо, щоб ви не порушували закон і щоб ви законно залишались у Польщі.

а. Поняття легального перебування

Легальне перебування - це перебування протягом періоду дії т.зв. дозволу на проживання, що дає право на в'їзд та перебування на території Польщі.

Дозволом на проживання може бути:

- віза,
- дозвіл на тимчасове проживання,
- дозвіл на постійне проживання,
- дозвіл на проживання довгострокового резидента Європейського Союзу (ЄС).

Іноземці, звільнені від візового режиму, можуть в'їжджати та перебувати в Польщі згідно з т.зв. безвізом.

Умови в'їзду та перебування, а також перелік країн, громадянам яких не потрібна віза, можна знайти на веб-сайті:

>>> www.udsc.gov.pl/cudzoziemcy/obywatele-panstw-trzecich/chce-przyjechac-do-polski/czy-potrzuje-wizy/.

Якщо протягом періоду дії одного із вищезазначених документів (дозволів на проживання) ви подасте заяву про легалізацію перебування в Польщі і заява заповнена правильно, вона не буде містити формальних дефектів, ваше перебування в Польщі буде законним до винесення остаточного рішення.

Під час перебування в Польщі ви повинні мати законне перебування та дійсний паспорт (проїзний документ).

Якщо ви хочете приїхати до Польщі, ви повинні мати:

- дійсний проїзний документ,
- діючу візу або інший дійсний документ, що дає право в'їзду на територію Республіки Польща та перебування, якщо потрібно.

6. Легальне перебування у Польщі

Легальне перебування в Польщі можливе на підставі дозволу на проживання, національної візи, візи та дозволу на проживання, виданих іншою державою Шенгенської зони, або тимчасового посвідчення особи, що посвідчує особу іноземця. Більше того, статус біженця, тимчасовий захист, додатковий захист, перебування з гуманітарних причин та терпиме перебування дають право на законне перебування в Польщі. Іноземці, для яких скасовано вимогу до візи, також можуть залишатися в Польщі. Усі громадяни третіх країн, які перебувають у нашій країні, повинні мати діючий закордонний паспорт, дійсну візу або інший документ. Період перебування на території Польщі на підставі національної візи, дозволу на проживання, виданого іншою державою-членом Шенгенської зони, відлічується з моменту перетину польського кордону, тоді як на підставі безвізу, шенгенської візи з дати перетину шенгенського кордону, іноземець повинен мати кошти протягом усього терміну дії залишитися та повернутися до країни походження. Важливо, що паспорт на час запланованого виїзду з Польщі повинен діяти ще 3 місяці.

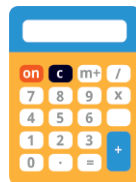
в. Як розрахувати, чи я перебуваю у Польщі легально

Залежно від типу вашої візи (шенгенської, національної), ви можете легально перебувати в Польщі протягом іншого періоду часу. Цей період завжди відлічується з дати в'їзду на територію шенгенських держав, наприклад, Польщі (у випадку національної візи кількість днів пов'язана лише з перебуванням іноземця в Польщі, тоді як іноземець на підставі польської національної візи може перебувати в іншій країні Шенгену згідно із загальним правилом 90 днів у 180 днів). Правильно розрахувати термін за-

конного перебування не завжди легко, тому на веб-сайті Генерального директорату внутрішніх справ Європейська Комісія опублікувала спеціальний калькулятор для самостійного розрахунку короткострокового перебування.

Адреса калькулятора Шенген:

>>> www.ec.europa.eu/home-affairs/content/visa-calculator_en

Після відкриття калькулятора ви побачите поля, до яких слід ввести:

- у полі (Date of entry/Control) - дата запланованого контролю або дата повторного в'їзду,
- у полях - (Enterpreviousstay(s) in the Schengenearea) - дати всіх в'їздів та виїздів з території країн Шенгенської зони.

Після введення всіх даних калькулятор автоматично розрахує і покаже вам у 3-й колонці, скільки днів ви вже використали (з допустимого обмеження 90 днів перебування в кожному 180-денному періоді). Він також автоматично відобразить найдавнішу дату дозволеного повторного в'їзду на територію держав Шенгенської зони.

1.2. Легалізація перебування

Якщо ви хочете легально перебувати в Польщі, ви повинні заповнити відповідну заяву на отримання дозволу, який легалізує ваше перебування. Ви можете подати заяву на дозвіл на тимчасове проживання, дозвіл на постійне проживання, дозвіл на проживання довгострокового резидента Європейського Союзу.

Під час заповнення заявки потрібно пам'ятати кілька правил:

- заповнити заявку розбірливо та польською мовою

- не опускати жодного поля

- не забути підписатися

- надати поштову адресу, за якою ви точно можете забрати свою кореспонденцію

- додати до заяви фотографії та докази сплати

а. Тимчасове проживання

Якщо ви хочете залишитися в Польщі довше, ніж зазначено у дозволі на проживання (безвіз, віза, дозвіл на проживання тощо), вам слід подати заяву на отримання дозволу на тимчасове проживання. Дозвіл на тимчасове проживання може отримати особа, чий прожиток у Польщі більше трьох місяців є виправданим (на дату рішення).

Дозвіл на тимчасове перебування може отримати:

- член сім'ї громадянина Польщі та член сім'ї іноземця,
- для виконання роботи іноземцем, делегованим іноземним роботодавцем,
- для того, щоб працювати за професією, що вимагає високої кваліфікації, т. зв. Блакитна карта,
- для ведення бізнесу,

- для навчання на денній формі навчання,
- для навчання (заочне навчання також вважається навчанням),
- коли ви закінчили університет і шукаєте роботу,
- для проведення сезонних робіт,
- на стажування чи волонтерства,
- з метою виконання іншої роботи.

Дозвіл на тимчасове проживання може бути наданий максимум на 3 роки (за винятком, наприклад, перший дозвіл на тимчасове проживання студенту надається на термін 15 місяців). Отримавши дозвіл на тимчасове проживання, ви отримаєте картку проживання, яка підтверджує вашу особу на території Польщі та разом із проїзним документом (паспортом) дозволяє багато разів перетинати кордон без необхідності отримання візи. Власник польської карти проживання може подорожувати та перебувати на території інших країн Шенгенської зони без необхідності отримання шенгенської візи протягом періоду, що не перевищує 90 днів у будь-який 180-денний період. Зверніть увагу, що Шенгенська зона не збігається з площею Європейського Союзу. До них належать, наприклад, Норвегія та Швейцарія. Деякі країни, що входять до Європейського Союзу, не прийняли шенгенські правила, наприклад, Болгарія чи Румунія.

Рішення про надання дозволу на проживання видає воєвода, уповноважений за місцем проживання іноземця. Якщо ви маєте намір проживати або оселитися у Поморському воєводстві, ви повинні подати заяву особисто або поштою в Департамент легалізації місця проживання іноземців, який знаходиться в Управлінні Поморського воєводства в Гданську за адресою вул. Окопова 21/27 [пол. Okopowa 21/27] (вхід з вулиці Жезницької [пол. Rzeźnicka]).

ВАЖЛИВО!

Перш ніж прибути, забронюйте свій візит онлайн.
>>> www.kolejkagdansk.ajhmedia.pl

Приходьте із заповненою заявкою. Для цього ви можете заздалегідь скористатися генератором заяв - після його заповнення вам доведеться його роздрукувати, підписати та подати до Управління.

Можете також скористатися генератором заяв:

>>> <https://generator.gdansk.uw.gov.pl>

Як правило, подаючи заяву на отримання дозволу на тимчасове проживання, ви повинні це документувати, що у вас є:

- **медичне страхування** або підтвердження того, що страховик покриває витрати на лікування на території Республіки Польща,
- **джерело стабільного та регулярного доходу**, достатнього для покриття витрат на життя для себе та для членів вашої сім'ї, які перебувають на утриманні,
- **місце проживання** на території Республіки Польща.

ВАЖЛИВО!

Подружжя громадянина Польщі не мусить дотримуватися зазначених трьох умов.

Ви повинні подати заяву особисто або надіслати її поштою - береться до уваги дата штампу (у випадку заявки, надіслані через «Пошта Польська») не пізніше останнього дня законного перебування на території Республіки Польща.

R-029

R-006

Билет	Каталог	Користувач
R-006	...	2
R-029	...	1

6. Дозвіл на безстрокове проживання

Ми розрізняємо два типи дозволів на проживання, що надаються на невизначений термін:

- дозвіл на постійне проживання,
- дозвіл на проживання довгострокового резидента ЄС.

Дозвіл на постійне проживання надається іноземцю, який, наприклад:

- одружений з громадянином Польщі принаймні 3 роки до дати подання заяви. Перш ніж подавати заяву, іноземець повинен задокументувати безперервне перебування в Польщі принаймні 2 роки на підставі дозволу на тимчасове проживання, наданого у зв'язку з укладенням шлюбу з громадянином Польщі,
- має дійсну карту поляка і хоче постійно жити в Польщі,
- є дитиною іноземця, якому надано дозвіл на постійне проживання,
- є дитиною громадянина Польщі, яка залишається під його батьківською владою,
- є особою польського походження і має намір оселитися на території Республіки Польща назавжди,
- на підставі дозволу на тимчасове проживання, наданого у зв'язку з укладенням шлюбу з громадянином Польщі.

Другий тип дозволу на постійне проживання - це дозвіл на проживання довгострокового резидента ЄС, який видається іноземцю, який проживає на території Республіки Польща на законних підставах та безперервно протягом щонайменше 5 років безпосередньо перед поданням заяви.

Він повинен відповідати одночасно трьом умовам:

- мати джерело стабільного та регулярного доходу, достатнього для покриття витрат на утримання себе та членів своєї сім'ї, які перебувають на утриманні (задокументовано протягом 3 років безпосередньо перед поданням заяви),
- мати медичне страхування або підтвердження того, що страховик покриває медичні витрати на території Республіки Польща,
- мати перевірені знання польської мови - див. пункт, 1.4 с. 27.

ВАЖЛИВО!

Іноземець може подати заяву на отримання дозволу на постійне проживання або дозволу на проживання довгострокового резидента ЄС лише в тому випадку, якщо перебуває на території Польщі легально.

в. Запрошення

Запрошення для іноземця видається за заявою про внесення запрошення до реєстру запрошень.

Про внесення запрошення до реєстру запрошень може заявляти:

- громадянин Польщі, який проживає на території Республіки Польща, Європейського Союзу або держави-члена Європейської асоціації вільної торгівлі,
- іноземець, який легально та безперервно проживає у Польщі принаймні 5 років або має дозвіл на постійне проживання або дозвіл на проживання довгострокового резидента ЄС,
- юридична особа або організаційний підрозділ без правосуб'єктності, що проживає на території Республіки Польща. Запрошення може бути оформлене на термін до одного року і видається для цілей, наприклад, туристичних, відвідування тощо.

Запрошення може бути оформлене на строк до одного року і видається для таких цілей, як туризм, відвідування тощо.

ВАЖЛИВО!

Запрошуюча особа зобов'язується покрити витрати, пов'язані з перебуванням іноземця, та забезпечити йому місце проживання в Польщі.

ВАЖЛИВО!

Запрошення не дає вам права перетинати кордон і не дозволяє працювати.

Запрошення - це документ, який може допомогти вам отримати візу. Для того, щоб іноземець міг отримати візу, він повинен довести, що у нього є достатньо коштів для покриття витрат, пов'язаних із запланованим перебуванням на території Республіки Польща, включаючи витрати на проживання та харчування, а також для покриття витрат на зворотній проїзд до країни походження або проживання. Зареєстроване запрошення звільняє від обов'язку демонструвати вищезазначені кошти. Таким чином, це своєрідне полегшення отримання візи, але саме по собі не дає права перетинати кордон.

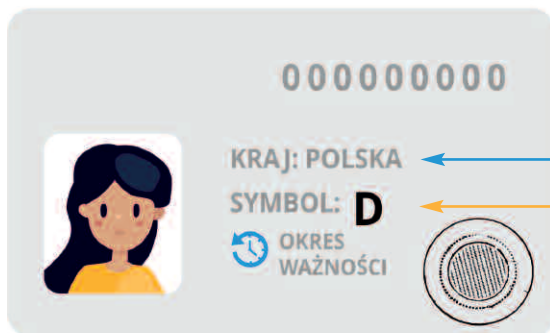
г. Віза - видача, продовження

Віза - це документ (дозвіл проживання), виданий у формі наклейки, що додається до дійсного паспорта. Віза видається консулом або державою проживання як національна віза або шенгенська віза.

Національна віза - разом із дійсним паспортом (проїзним документом) дає право в'їзду та перебування на території країни, через яку вона була видана, наприклад, якщо візу видав польський консул, це дає право на перебування в Польщі. Ця віза може бути видана строком на 1 рік і позначена символом D.

Шенгенська віза - разом із чинним паспортом (проїзним документом) дає право в'їзду та перебування на території країн Шенгенської зони. Ця віза позначена символом С.

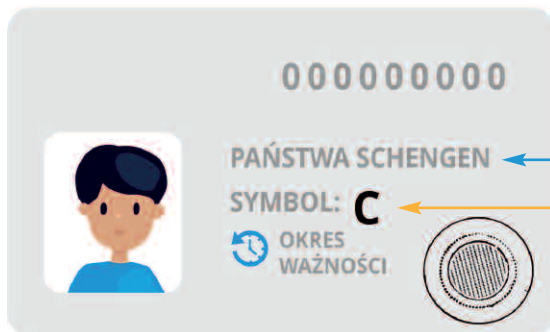
Національна віза

разом із дійсним паспортом (проїзним документом) дає право в'їзду та перебування на території країни, через яку вона була видана

позначена символом D

Шенгенська віза

разом із чинним паспортом (проїзним документом) дає право в'їзду та перебування на території країн Шенгенської зони

позначена символом C

Продовження національної візи >>>

Термін дії національної візи може бути продовжений, якщо сукупно виконуються наступні умови:

- це обґрунтовано вашими важливими професійними чи особистими інтересами, або з гуманітарних причин ви не можете залишити цю територію до закінчення терміну дії національної візи або до закінчення дозволеного періоду перебування, охопленого цією візою,
- події, що стали причиною подання заяви про продовження національної візи, відбулися незалежно від вашої волі і не могли бути передбаченими на день подання заяви про національну візу,
- обставини справи не свідчать про те, що мета вашого перебування на території Республіки Польща буде відрізнятися від заявленої,
- немає обставин, за яких Вам відмовляють у національній візі.

ВАЖЛИВО!

Національна віза може бути продовжена лише один раз, і термін перебування на основі продовженої національної візи не може перевищувати термін перебування, передбачений для національної візи, включаючи період перебування на основі продовженої візи (тобто до 365 днів).

Єдиний виняток застосовується, коли ви перебуваєте в лікарні і ваш стан здоров'я унеможливорює виїзд з території Республіки Польща.

Продовження шенгенської візи >>>

Ви можете продовжити термін дії шенгенської візи, якщо ви продемонструєте:

- що через форс-мажорні обставини або гуманітарні причини, вам неможливо залишити територію держав-членів до закінчення терміну дії візи або до закінчення дозволеного періоду перебування, охопленого візою,
- якщо ви пред'явите докази важливих особистих причин, що виправдовують продовження строку дії чи періоду перебування.

ВАЖЛИВО!

Період вашого перебування в Польщі після продовження візи не може перевищувати, у випадку шенгенської візи, 90 днів у кожному 180-денному контрольованому періоді (включаючи період перебування на основі візи, яку потрібно продовжити).

г. Карта побиту та дозвіл

- **ДОЗВІЛ НА ПРОЖИВАННЯ** - це документ, виданий після проведення процедури адміністративного провадження, порушеного на прохання іноземця для легалізації перебування.
- **КАРТА ПРОЖИВАННЯ** - це документ, який ви отримаєте після отримання дозволу на тимчасове або постійне проживання, дозволу на проживання довгострокового резидента ЄС або дозволу на проживання з гуманітарних причин. Іншими словами, карта проживання - це документ, який відображає права, надані в рішенні про надання дозволу на проживання.

Протягом терміну дії вона підтверджує вашу особу під час перебування в Польщі та дає право діючим паспортом (проїзним документом) неодноразово перетинати польський кордон. Карта проживання видається приблизно через місяць після подання підтвердження оплати та підтвердження реєстрації або декларації, що виражає згоду на видачу карти проживання без вказівки адреси місця проживання.

д. Інші документи, що видаються іноземцям

Польський проїзний документ для іноземця >>>

Документ, виданий іноземцю, який не має дійсного проїзного документа (паспорта). Умовою його видачі є наявність дозволу на постійне проживання, проживання довгострокового резидента ЄС, додаткового захисту, дозволу на проживання з гуманітарних причин. Польський проїзний документ видається строком на 1 рік і протягом цього часу він дає право перетинати кордон.

Польський документ, що посвідчує особу іноземця >>>

Документ, виданий особі, яка не має громадянства і яка проживає в Польщі без паспорта. Документ видається строком на 1 рік і протягом цього часу він підтверджує особу власника. Це не підтверджує громадянства та не дає права перетинати кордон.

Тимчасовий польський проїзний документ для іноземця >>>

Видається на запит іноземцю, який не має паспорта і не може отримати новий паспорт і має намір виїхати з території Польщі або був зобов'язаний покинути цю територію. Термін дії документа 7 днів.

Реєстрація та номер PESEL >>>

Це формальності, без яких ви можете легально залишитися і працювати в Польщі, але наявність реєстрації та номера PESEL, безумовно, полегшить ваше життя та роботу в нашій країні.

Підтвердження виконання зобов'язання щодо реєстрації може бути доказом того, що у вас є місце проживання, яке надається на території Польщі під час, наприклад, провадження у справі про надання дозволу на тимчасове проживання та роботу, або є підставою для введення адреси проживання в картці проживання.

Реєстрація дозволяє вам автоматично отримати PESEL.

PESEL - це одинадцятизначне число, яке використовується для ідентифікації людини. Це значно полегшує подання заявки на страхування, створення банківського рахунку, а також допомагає у контактах з лікарнями та поліклініками.

Ви можете подати заявку на номер PESEL одночасно із заявою на реєстрацію.

Якщо ви не можете зареєструватися і хочете отримати номер PESEL, заповніть заявку на номер PESEL, додайте ксерокопію паспорта або посвідчення особи.

ВАЖЛИВО!

Якщо ви хочете отримати номер PESEL без реєстрації, у заявці введіть фактичну правову основу, яка вимагає володіння номером PESEL.

Якщо ви перебуваєте в Польщі більше 30 днів, ви повинні зареєструватися на певний термін або постійно. Якщо ви постійно зареєстровані в будь-якому місці (наприклад, у вашій країні походження), у Польщі вистачить т. зв. часова реєстрація. Якщо у вас є дозвіл на постійне проживання і ви хочете постійно залишатися в Польщі, ви повинні зареєструватися постійно.

Зареєструватися ви можете:

- **в електронний спосіб** - ви повинні заповнити відповідну форму, доступну на веб-сайті: >>> <https://www.gov.pl/web/gov/zamelduj-sie-na-pobyt-staly-lub-czasowy-dluzszy-niz-3-miesiace>.

Інтернет-заявка повинна бути підписана захищеним електронним підписом або Довіреним профілем,

- **особисто в Управлінні міста/гміни** - потрібно заповнити заяву «заява на тимчасове перебування» та додати документ, що посвідчує особу (паспорт або посвідчення особи або інший документ, що підтверджує особу та громадянство). Заява повинна містити письмове підтвердження власника приміщення або іншого суб'єкта, який є власником приміщення, в якому ви проживаєте в цьому місці. Подаючи заявку, вам треба буде пред'явити оригінал документа, що підтверджує юридичне право до приміщення

(наприклад, земельний та іпотечний реєстри). Якщо з якихось причин ви не можете отримати підпис власника приміщення на заяві та надати оригінал документа, що підтверджує, хто є законним власником приміщення, подайте заяву в установу для реєстрації адміністративним рішенням.

ВАЖЛИВО!

Реєстрація в Польщі - це не привілей, а обов'язок.

1.3. Куди звернутися, коли потрібна допомога

Залежно від того, яка допомога вам потрібна, ви можете скористатися різними видами підтримки - як від сторони установ, так і від неурядових організацій. Ось деякі з них.

а. Поморське воєводське управління у Гданську

Поморське воєводське управління у Гданську

загальний телефон: +48 (58) 307 76 95, факс +48 (58) 307 73 17

>>> ел.пошта: zok@gdansk.uw.gov.pl

Департамент у справах громадян та іноземців

ul. Okopowa 21/27 (вхід з ul. Rzeźnickiej), 80-810 Gdańsk

номер телефону до Департаменту у справах громадян та іноземців:

тел. +48 (58) 307 73 34, тел. +48 (58) 301 15 33, факс +48 (58) 301 17 33

Загальна інформація відділу з легалізації перебування іноземця

тел. +48 (58) 30 77 466

>>> ел.пошта: cudzoziemcy.pobyt@gdansk.uw.gov.pl

>>> www.gdansk.uw.gov.pl

Робочий час: понеділок: 7.45-15.45, вівторок: 7.45-18.00

середа: 7.45-15.45, четвер: 7.45-15.45, п'ятниця: 7.45-15.45

Карта доїзду >>> <https://goo.gl/maps/PDBh7GsJW1hsMS5e7>

Ви можете перевірити доїзд до офісу громадським транспортом на веб-сайті

>>> www.jakdojade.pl/gdansk

Департамент з питань легалізації зайнятості іноземців у Гдині

ul. Legionów 130, тел. +48 (58) 558 67 11

Робочий час:

понеділок: 8.00-15.00, вівторок: 11.00-18.00

середа: 8.00-15.00, четвер: 8.00-15.00, п'ятниця: 8.00-15.00

Карта доїзду >>> <https://goo.gl/maps/qAk9Tm4mGGtLKAZT9>

Перевірити доїзд до офісу громадським транспортом можна на веб-сайті

>>> www.jakdojade.pl/gdynia

Делегатура у Слупську

ul. Jana Pawła II 1, 76-200 Słupsk

тел. +48 (59) 846 84 75, факс +48 (59) 842 26 27

>>> ел.пошта: cudzoziemcy.slupsk@gdansk.uw.gov.pl

Робочий час: з понеділка по п'ятницю з 7.45-15.45.

Карта доїзду >>> <https://goo.gl/maps/zzP53mzoqwBrKMLm8>

Перевірити доїзд до офісу громадським транспортом можна на веб-сайті

>>> <https://jakdojade.pl/slupsk/trasa/>

6. Неурядові організації

● **Карітас Гданської архієпархії** це костьольна благодійна організація Гданської архієпархії, заснована в 1990 році. Здійснюючи свою місію, організація Карітас вирішує завдання в сфері суспільної користі. У період з квітня 2019 р. по травень 2021 р. Карітас здійснювала діяльність інформаційно-консультаційних пунктів для іноземців. В кожному такому пункті здійснювалася діяльність з надання консультацій та допомоги з питань легалізації проживання в Польщі, адміністративних і юридичних питань, прав працівників, консультування та допомога з інтеграції, охорони здоров'я, психологічної та соціальної допомоги, з догляду за дітьми і возз'єднання сімей. Інформаційно-консультаційні пункти діяли в 6 містах Поморського воєводства (Гданськ, Гдиня, Слупськ, Картузи, Хойніце, Старогард-Гданський). У кожному пункті працювали люди, що є спеціалістами з консультування та інтеграційної допомоги. Крім того, там працювали такі фахівці, як юрист, перекладач, психолог і особа, що забезпечує догляд за дитиною. Додатково надавалася допомога у вигляді консультацій з питань професії (профорієнтації) і присяжних перекладів. Ця діяльність здійснювалася в рамках проекту «Підтримка іноземців з країн, що не входять в Європейський Союз, в Поморському воєводстві в 2018-2020 роках», співфінансованого з коштів Програми Національного фонду притулку, міграції та інтеграції.

З червня 2021 р. Карітас здійснює діяльність Інформаційно-консультаційного центру для іноземців, що надає допомогу в області отримання дозволів на проживання в Польщі, підтримку фахівців (перекладач, юрист, психолог), а також - при необхідності - матеріальну і продовольчу допомогу.

Al. Niepodległości 778, 81-805 Sopot, тел. +48 533 327 342

>>> ел.пошта: cudzoziemcy@caritas.gda.pl

>>> www.facebook.com/punkty.informacyjne.cudzoziemcy

>>> <https://www.caritas.gda.pl/centrum-informacyjne-doradcz-dla-cudzoziemcow/>

● **Фонд місцевого розвитку Parasol** це організація з багаторічним досвідом. В даний час Parasol - це організація, що підтримує соціальну, освітню та професійну діяльність. Важливий напрямок - це інтеграційна діяльність для іноземців, зокрема, з України, Білорусі, Індії та Грузії. Завдяки цьому іноземці, які проживають в Битовському повіті, а також в Косцьцерському і Картузькому повітах мають доступ до курсів польської мови, юридичних консультацій, а також консультацій з професійних питань і питань дозволу на проживання в Польщі. У 2021 році почали діяти курси польської мови для школярів і дитяча ігрова кімната, а для дорослих - активування громадської діяльності за допомогою грантових конкурсів для неформальних груп (Програма «Дій локально», Фонд «Akumulator Społeczny»).

ul. Podzamcze 34, 84-342 Bytów

понеділок-п'ятниця: 8.00-16.00, тел. +48 (59) 721 24 77

>>> ел.пошта: doradztwo@fundacjaparasol.org

>>> <https://pl-pl.facebook.com/fundacjaparasol/>

>>> <https://fundacjaparasol.org/>

● **Центр підтримки іммігрантів та іммігранток** є неурядовою організацією, яка підтримує нових мешканців Триміста в розумінні польських процедур легалізації роботи та перебування, консультує щодо пошуку роботи та працевлаштування іноземців, веде про-боно справи людей, які зазнають дискримінації, викладає польську мову та організовує інтеграційні заходи. Консультація безкоштовна. Центр знаходиться в Гданську та має 3 інформаційні пункти в Тчеві, Квідзині та Прущі Гданському.

Центр підтримки іммігрантів та іммігранток у Гданську

ul. Gdyńskich Kosynierów 11, lok. 1

80-866 Gdańsk

тел. 512 949 109

>>> ел.пошта: centrum@cwii.org.pl

понеділок: 12.00-20.00

вівторок, середа, четвер: 12.00-18.00

друга субота місяця: 10.00-16.00

Інформаційний пункт для іммігрантів у Тчеві

ul. Krótka 9/10,

83-110 Tczew

тел. 882 574 538

>>> ел.пошта: doradca.tczew@cwii.org.pl

понеділок-п'ятниця від: 10.00-18.00

Інформаційний пункт для іммігрантів у Квідзині

Повітовий центр допомоги родинам

ul. Hallera 5

82-500 Kwidzyn

тел. 882 574 531

>>> ел.пошта: doradca.kwidzyn@cwii.org.pl

понеділок-четвер: 13.00-19.00, п'ятниця: 13.00-17.00

Інформаційний пункт для іммігрантів у Прущі-Гданському

Будинок Повітового центру допомоги родинам

ul. Raciborskiego 2a

83-000 Pruszcz Gdański

тел. 882 574 525

>>> ел.пошта: doradca.pruszczgda@cwii.org.pl

в. Управління з питань іноземців у Варшаві

Управління з питань іноземців веде адміністративні провадження у сфері міжнародного захисту, надаючи соціальну допомогу та медичну допомогу з урахуванням особливих потреб заявників, особливо неповнолітніх.

Він має на меті гарантувати іноземцям, які хочуть залишатися в Польщі, якісні процедури, пов'язані з їхнім перебуванням. Саме тут ви можете отримати знання та підтримку в галузі отримання статусу біженця або міжнародного захисту, а також тут подаються апеляції на адміністративні рішення.

Бюро для подачі документів Управління з питань іноземців

ul. Taborowa 33, 02-699 Warszawa

Провадження у справах біженців - 1-а інстанція

Департамент з питань біженців

ul. Taborowa 33

02-699 Warszawa

тел. +48 (22) 60 175 75, факс +48 (22) 60 151 23

>>> ел.пошта: dpu.udsc@udsc.gov.pl

Апеляційні провадження - 2-а інстанція

Департамент легалізації місця проживання

ul. Taborowa 33

02-699 Warszawa

тел. +48 (22) 60 175 75, факс +48 (22) 60 174 19

>>> ел.пошта: legalizacjapobytu@udsc.gov.pl

Список іноземців

Департамент легалізації місця проживання

ul. Taborowa 16

02-699 Warszawa

тел. +48 (22) 60 175 75, факс +48 (22) 60 156 58

>>> ел.пошта: wykaz@udsc.gov.pl

Багато достовірної інформації про формальності, процедури, новини про правовий статус та найважливіші питання можна знайти на польському веб-сайті **Управління з питань іноземців**: >>> <https://udsc.gov.pl/>.

Зокрема, інформація для іноземців з-за меж Європейського Союзу надається тут:

>>> <http://udsc.gov.pl/cudzoziemcy/obywatele-panstw-trzecich/>

1.4. Сертифікат з польської мови як іноземної

Свідоцтво про знання польської мови як іноземної - це державний документ, який підтверджує знання польської мови. Іспит здають люди, які хочуть підтвердити рівень свого володіння польською мовою. Найчастіше це роблять іноземці, які навчаються або працюють в Польщі, але останнім часом багато людей, які хочуть підтвердити своє знання польської мови при подачі заяви на:

- Польське громадянство в порядку **визнання польським громадянином** згідно ст. 30 п. 1 Закону про польське громадянство від 2 квітня 2009 року (Законодавчий вісник 2020 р поз. 347),
- **на посвідку на проживання довгострокового резидента ЄС.**

як зазначено в одному з наступних документів:

- **сертифікат з польської мови** - це офіційний сертифікат про знання польської мови, про який йдеться в ст. 11а Закону від 7 жовтня 1999 року про польську мову (Законодавчий вісник 2021 р поз. 672), про рівень володіння мовою не нижче B1.,
  - **атестат про закінчення школи в Республіці Польща** за змістом ст. 2 п. 2 Закону від 14 грудня 2016 року - Закон про освіту (Законодавчий вісник 2021 р поз. 1082) або університети в значенні Закону від 20 липня 2018 року - Закон про вищу освіту з польською мовою навчання,
  - **свідоцтво про закінчення школи або університету з польською мовою навчання за кордоном**, відповідна школа чи університет в значенні, відповідно, ст. 2 п. 2 Закону від 14 грудня 2016 року - Закон про освіту або Закон від 20 липня 2018 року - Закон про вищу освіту та науку.
- ✗ Вимога надати документ, який підтверджує знання польської мови в процесі визнання польським громадянином, **не поширюється на неповнолітнього** відповідно до ст. 30 п. 2 Закону про польське громадянство (Законодавчий вісник 2020 р поз. 347),
  - ✗ Це положення не поширюється на неповнолітнього іноземця, який на момент подачі заяви на отримання дозволу на перебування довготермінового резидента ЄС не досяг віку 16 років.

Коли можна скласти іспит?

Терміни проведення випробувань встановлюються Державною комісією з сертифікації володіння польською мовою як іноземною і публікуються на сайті

>>> <https://certyfikatpolski.pl/terminy-egzaminow/>

Ви можете скласти іспит тільки в ці дати.

Як виглядає іспит ???

Сертифікаційний іспит з польської мови як іноземної завжди триває **два дні** - зазвичай в суботу та неділю.

Іспит складається з 5 частин

- 1 Прослуховування
- 2 Розуміння письмових текстів (читання)
- 3 Граматична правильність (граматика)
- 4 Написання
- 5 Усний іспит

Як зареєструватися на іспит ???

Кожен екзаменаційний центр повідомляє на своєму веб-сайті, коли він починає реєстрацію на іспит. Зазвичай це відбувається за **два місяці** до запланованої дати іспиту.

Скільки коштує іспит і сертифікат ???

Розмір екзаменаційного збору визначається кожним центром індивідуально, але не може бути більше ніж:

- a) **90 євро** для рівнів: A1, A2, B1 і B2 (іспит адаптований до потреб дітей та молоді),
- b) **120 євро** для рівнів: A1 і A2 (іспит адаптований до потреб дорослих),
- c) **150 євро** для рівнів: B1 і B2 (іспит адаптований до потреб дорослих),
- d) **180 євро** для рівнів: C1 і C2 (іспит адаптований до потреб дорослих).

Сертифікат коштує **20 EUR**.

Коли я отримаю свій сертифікат ???

Свідчення про здачу державного іспиту з польської мови ви зазвичай отримуєте протягом **1-2 місяців** після оголошення результатів. Однак цей термін може бути більше.

Видача довідки без іспиту

Відповідно до положень Закону про польську мову особи, які відповідають певним умовам, можуть отримати сертифікат, що підтверджує знання польської мови, без здачі іспиту. Ці умови викладені в ст. 11 а.

Тут ви можете знайти зразки мовних тестів:

>>> <https://certyfikatpolski.pl/o-egzaminie/przykladowe-testy-zbiory-zadan/>

Де можна скласти іспит?

Список екзаменаційних центрів по всій Польщі опублікований на сайті

>>> <https://certyfikatpolski.pl/archiwum/lista-podmiotow-uprawnionych-do-organizowania-egzaminow-certyfikatowych-z-jezyka-polskiego-jako-obcego/>

Як виглядає іспит?

Сертифікаційний іспит з польської мови як іноземної завжди триває два дні - зазвичай в суботу та неділю.

Іспит складається з 5 частин.

- Прослуховування,
- Розуміння письмових текстів (читання),
- Граматична правильність (граматика),
- Написання,
- Усний іспит.

Тут ви можете знайти зразки мовних тестів:

>>> <https://certyfikatpolski.pl/o-egzaminie/przykladowe-testy-zbiory-zadan/>

Як зареєструватися на іспит?

Кожен екзаменаційний центр повідомляє на своєму веб-сайті, коли він починає реєстрацію на іспит. Зазвичай це відбувається за два місяці до запланованої дати іспиту.

Скільки коштує іспит і сертифікат?

Розмір екзаменаційного збору визначається кожним центром індивідуально, але не може бути більше ніж:

- 90 євро для рівнів: A1, A2, B1 і B2 (іспит адаптований до потреб дітей та молоді),
  - 120 євро для рівнів: A1 і A2 (іспит адаптований до потреб дорослих),
  - 150 євро для рівнів: B1 і B2 (іспит адаптований до потреб дорослих),
  - 180 євро для рівнів: C1 і C2 (іспит адаптований до потреб дорослих).
- Сертифікат коштує 20 EUR.

Який результат прохідний для іспиту?

Щоб скласти іспит рівня B1,

кожна частина іспиту повинна бути здана як мінімум на 50%.

Щоб скласти іспит рівня B2,

кожна частина іспиту повинна бути здана як мінімум на 60%.

Інформацію про інших рівнях іспиту можна знайти на сайті [www](http://www.certyfikatpolski.pl)

>>> www.certyfikatpolski.pl

Коли я отримаю свій сертифікат?

Свідоцтва про здачу державного іспиту з польської мови ви зазвичай отримуєте протягом 1-2 місяців після оголошення результатів. Однак цей термін може бути більше.

Видача довідки без іспиту

Відповідно до положень Закону про польську мову особи, які відповідають певним умовам, можуть отримати сертифікат, що підтверджує знання польської мови, без здачі іспиту. Ці умови викладені в ст. 11 а.

1.5. Легалізація перебування та епідеміологічна ситуація у Польщі

Через епідемію COVID-19 чинні норми дозволяють вам легально перебувати в Польщі, доки ви хочете досягти своєї поточної мети перебування. Ви також можете виїхати з Польщі у зв'язку з поширенням вірусу SARS-CoV-2.

Якщо термін дії вашого дозволу на роботу, сезонного дозволу на роботу, декларації про доручення роботи, національної візи або дозволу на тимчасове проживання закінчується під час стану епідемічної загрози чи епідемічного стану, ваш документ буде продовжено на підставі норм до кінця 30-го дня після скасування останнього стану.

ВАЖЛИВО!

Вам не потрібно виконувати будь-які формальності, ваш законний термін перебування буде продовжений відповідно до чинних норм.

ВАЖЛИВО!

Ви зможете виїхати з Польщі без ризику потрапити в нелегальне перебування.

Чинні норми дозволяють іноземцям виконувати роботу на умовах, відмінних від зазначених у:

- дозволах на тимчасове проживання та роботу,
- дозволах на тимчасове проживання з метою виконання роботи за професією, що вимагає високої кваліфікації,
- дозволах на роботу,
- дозволах на сезонні роботи,
- декларації про доручення роботи іноземцю, внесені до реєстру декларацій,
- дозволах на тимчасове проживання для виконання робіт в рамках внутрішньо-окорпоративного переведення,
- дозволах на тимчасове проживання з метою довгострокової мобільності керівного працівника, спеціаліста чи стажиста в рамках внутрішньо-окорпоративного переведення,
- документах, що додаються до повідомлень про намір іноземців використовувати короткострокову мобільність керівного працівника, спеціаліста або стажиста

ста, як частину внутрішньокорпоративного переведення, без необхідності отримувати нові дозволи, змінювати їх або вносити нові записи до записів. Це стане можливим, якщо ваш роботодавець скористається рішеннями антикризового акту, що дозволяють змінити умови праці, зокрема за рахунок скорочення робочого часу та зниження заробітної плати.

Терміни подання заявок також були продовжені для:

- надання дозволу на перебування,
- продовження віз,
- продовження терміну перебування за безвізом,
- якщо кінцевий термін подання припадає на період надзвичайної загрози епідемією чи стану епідемії.

Заявки можна подавати до 30-го дня після дати скасування останнього стану.

Подовження термінів виїзду з території Польщі >>>

Якщо дата виїзду з Польщі потрапляє в період епідемічної загрози або стану епідемії, термін виїзду з території Польщі законодавчо продовжується до кінця 30-го дня, наступного за датою відкриття останньої відповідного стану.

Подовження строків добровільного повернення, зазначених у рішеннях, які зобов'язують іноземця повернутися >>>

За законом, термін добровільного повернення, зазначений у рішенні, яке зобов'язує іноземця повернутися, закінчення якого буде в період епідемічної загрози чи епідемічного стану, було продовжено до кінця 30-го дня, наступного за датою відкриття останнього відповідного стану.

ВАЖЛИВО!

Через динамічну епідеміологічну ситуацію варто слідкувати за інформацією на веб-сайті >>>
<https://udsc.gov.pl/epidemia-koronawirusa-specjalne-rozwiazania-dla-cudzoziemcow/>
де регулярно розміщуються інформація та правила щодо іноземців.

2. Умови легальної роботи

Легальне виконання роботи є для вас дуже важливим. Ви матимете право працювати в Польщі, якщо:

- ви перебуваєте законно і маєте дозвіл на роботу, оскільки це потрібно,
- у вас є дозвіл на тимчасове проживання та роботу (із зазначенням роботодавця, у якого ви працюєте),
- у вас є дозвіл на тимчасове проживання з метою виконання роботи за професією, що вимагає високої або спеціалізованої кваліфікації.

ВАЖЛИВО!

Якщо ви працюєте всупереч нормам, ви ризикуєте отримати штраф мінімум у 1000 злотих. Від вас також можуть вимагати повернення до своєї країни.

ВАЖЛИВО!

Після рішення про зобов'язання виїхати з території Польщі вам буде заборонено в'їжджати на територію всієї Шенгенської зони на термін від 6 місяців до 5 років. Заборона на в'їзд може бути скасована за вашим запитом після спливу принаймні половини часу, на який заборона була видана. Ваші дані будуть внесені до списку небажаних осіб на території Польщі.

2.1. Легальне працевлаштування

Легальна робота - це гарантія фіксованого щомісячного платежу для вас. Це також впевненість у збиранні внесків на індивідуальний пенсійний рахунок, право на безкоштовне медичне обслуговування, оплачувані лікарняні, а також компенсацію та реабілітацію у разі нещасного випадку на роботі. Це дає вам відчуття безпеки.

а. Поняття легального працевлаштування

Легальна робота - це робота відповідно до чинного в Польщі закону, тобто на підставі відповідного дозволу та відповідного дозволу на проживання. Легальне працевлаштування в Польщі зазвичай здійснюється на підставі одного з 3 видів контрактів:

- **трудовий договір (umowa o pracę)** - регулюється трудовим кодексом. Він може бути укладений на певний термін, на обмежений період (випробувальний термін, на заміну) або на невизначений термін. Працюючи на підставі цього контракту, ви маєте право на відпустку та лікарняний. Це включається до стажу роботи,
- **договір доручення (umowa-zlecenie)** - регулюється Цивільним кодексом. Коли ви працюєте за цим контрактом, у вас менше прав як працівника (наприклад, ви не маєте права на відпустку або оплачуваний лікарняний). Зазвичай укладається на певний термін. Він входить у стаж роботи. Забезпечує працівника медичним страхуванням (включає так зване медичне страхування, якщо працівник не сплачує його з іншого приводу),
- **договір підряду (umowa o dzieło)** - регулюється Цивільним кодексом. На підставі цього договору ви зобов'язуєтесь виконати конкретну роботу, за яку вам платять. Він укладається лише на час, необхідний для завершення цієї роботи. Він не входить у стаж роботи. Обов'язкове медичне страхування не оплачується = у вас немає медичного страхування. Продбайте про те, щоб оплатити свій поліс та страховку самостійно.

трудоий договір

регулюється трудовим кодексом

укладений на визначений або невизначений строк

право на відпустку

медичне страхування

входить у стаж роботи

договір доручення

регулюється цивільним кодексом

укладений на визначений строк

БЕЗ права на відпустку

медичне страхування

ходить у стаж роботи

договір підряду

регулюється цивільним кодексом

укладений на строк потрібний для виконання роботи

БЕЗ права на відпустку

БЕЗ медичного страхування

НЕ входить у стаж роботи

6. Які документи дозволяють легально працювати?

Дозвіл на роботу >>>

Дозволи видаються для конкретного роботодавця, конкретного іноземця (працівника). Він вказує умови праці, тобто розмір винагороди, робочий час або кількість робочих годин, конкретну посаду та період, за який вона витрачається.

Дозвіл дає право іноземцю легально працювати в Польщі за умови, що він має основу проживання, яка дозволяє виконувати роботу відповідно до норм.

ВАЖЛИВО!

Робота є легальною лише в тому випадку, якщо ви виконуєте роботу, зазначену в дозволі. Це означає, що якщо ви виконували роботу на умовах відмінних від зазначених у дозволі (включаючи іншу посаду), роботодавець повинен отримати новий дозвіл.

Дозвіл дійсний протягом періоду, на який він виданий, а дата дії зазначена в документі. Пам'ятайте, що вам потрібен дозвіл на роботу під час працевлаштування на підставі трудового договору або цивільно-правових договорів.

Роботодавець звертається за дозволом на роботу (тип А, В, С, D та E) до компетентного воєводи або, у разі тимчасового проживання та дозволу на роботу - іноземець, який легально проживає в Польщі, до воєводи, уповноваженого з перебування іноземця. Роботодавець звертається за дозволом на сезонну роботу (тип S) до компетентного старости (повітового управління праці).

в. Види дозволів на роботу, які можуть бути отримані (або продовжені) уповноваженими органами Поморського воєводства

- **Тип А** - отримується у випадку іноземця, який буде виконувати роботу на території Польщі на підставі угоди з суб'єктом, якого місцезнаходження або місце проживання, або філія, завод чи інша форма організованої діяльності знаходиться в Польщі,
- **Тип В** - отримується у випадку іноземця, який буде виконувати роботу, що полягає у виконанні функції в правлінні юридичної особи, яка вписана в реєстр підприємців, або є капіталом в організації, або у зв'язку з управлінням справами командитного товариства або товариства з обмеженою відповідальністю як генеральний партнер надання йому прокури на загальний термін, що перевищує 6 місяців протягом наступних 12 місяців,
- **Тип С** - отримується у випадку іноземця, який буде виконувати роботу у іноземного роботодавця і буде делегований на територію Польщі на термін більше 30 днів у календарному році до філії чи заводу іноземного суб'єкта господарювання або пов'язаного суб'єкта господарювання,
- **Тип D** - отримується у випадку іноземця, який буде виконувати роботу для іноземного роботодавця без філії, установи чи іншої форми організованої діяльності в Польщі і буде делегований на територію Польщі з метою надання тимчасових та випадкових послуг (експортна послуга),
- **Тип Е** - отримується у випадку іноземця, який буде виконувати роботу у іноземного роботодавця перебуває на території Польщі на термін більше 30 днів протягом наступних 6 місяців з метою, відмінною від зазначеної у дозволах типу В, С, D.

Заява про доручення виконання роботи >>>

Роботодавець може працевлаштувати іноземця без дозволу на роботу на підставі заяви про доручення роботи іноземцю.

Ця можливість стосується лише громадян однієї з 6 країн:

Це дозволяє працювати в Польщі протягом 6 місяців протягом 12 місяців поспіль без необхідності отримувати дозвіл на роботу, якщо не видається дозвіл на сезонну роботу.

ВАЖЛИВО!

Умовою скористання спрощеної процедури декларування є те, що роботодавець отримує запис у реєстрі декларацій у повітовому управлінні праці, а іноземець має документ, що підтверджує право на проживання в Республіці Польща (дозволи на проживання описані в розділі 1 цього посібника), що дає йому право працювати на території Польщі.

Дозвіл на сезонну роботу >>>

- **Тип S** - можна отримати для іноземця, який буде виконувати роботи у сфері діяльності, безпосередньо пов'язаної із сільським, лісовим, мисливським господарством, а також риболовлю чи гастрономією та проживанням. Коли роботодавець звертається за дозволом для громадян 6 країн (охоплюється системою декларування), необов'язково отримувати в старості інформацію про неможливість задоволення потреб людських ресурсів. Це стосується лише роботи в секторах, визнаних сезонними.

Цей тип дозволу дає вам право працювати протягом 9 місяців у календарному році. Після прибуття іноземця роботодавець зобов'язаний повідомити про це повітове управління праці та вказати адресу проживання іноземця. Тільки після виконання цього зобов'язання управління видає дозвіл на сезонну роботу, що дає право іноземцю працювати.

ВАЖЛИВО!

У наступні роки співпраці з тим самим іноземцем роботодавець може подати заявку на т. зв. багатосезонне вписання (до 3 років).

ВАЖЛИВО!

Ви можете працювати, чекаючи сезонного дозволу на роботу, тобто після повідомлення в управлінні роботодавцем щодо вашого прибуття. Однак робота повинна виконуватися в умовах, зазначених у свідоцтві про в'їзд, раніше виданому управлінням.

Дозвіл на тимчасове проживання та роботу >>>

Іноземець також може працювати в Польщі на підставі дозволу на тимчасове проживання та роботу (т. зв. єдиний дозвіл). Ви звертаєтесь за таким дозволом до воєводи, якщо ви вже легально перебуваєте на території Польщі, якщо робота, яку Ви виконуєте, повинна виконуватися довше 3 місяців. Це тип дозволу дозволяє отримати дозвіл на роботу та проживання в межах однієї адміністративної процедури, без необхідності отримання окремих дозволів.

Єдиними дозволами на проживання також є:

- Дозвіл на тимчасове проживання з метою виконання роботи за професією, що вимагає високої кваліфікації,
- Дозвіл на тимчасове проживання з метою здійснення підприємницької діяльності в обсязі, що стосується іноземця, який діє в правлінні юридичної особи, компліментарна.

г. Процедури отримання дозволів на роботу

Необхідні документи:

Ваш роботодавець повинен подати заяву на отримання дозволу на виконання роботи іноземцем на території Республіки Польща або заяву про продовження дозволу на роботу для іноземця з додатками.

Оплата:

- дозвіл на роботу типу А - 100 злотих,
- дозвіл на роботу типу В - 100 злотих,
- дозвіл на роботу типу С - 100 злотих,
- дозвіл на роботу типу D - 200 злотих,
- дозвіл на роботу типу Е - 100 злотих.

Якщо ви хочете продовжити свій дозвіл на роботу, оплата складає відповідно половину згаданої вище суми.

Оплату треба зробити на номер рахунку: 07 1010 1140 0169 1322 3100 0000

- Поморське воєводське управління, 80-810 Gdańsk, ul. Okopowa 21/27

Термін вирішення справи: 1 місяць

Генератори додатків нижче будуть корисними. Ви також можете завантажити заяви з нашого веб-сайту або безпосередньо в пункті Гдині або Слупська.

Тут ви знайдете заяви в Інтернеті:

>>> <https://generator.gdansk.uw.gov.pl/wnioski>

Тут ви знайдете генератора заяви на тимчасове проживання та дозвіл на роботу:

>>> <https://generator.gdansk.uw.gov.pl/wnioski/zezwozenie-praca>

Тут ви знайдете генератора заяви на тимчасове проживання та дозвіл на роботу:

>>> <https://generator.gdansk.uw.gov.pl/wnioski/zezwozenie-pobyt-czasowy>

2.2. Куди зварнутися, коли ви хочете отримати дозвіл на роботу

а. Поморське воєводське управління у Гданську

Заяви щодо видачі дозволів на роботу можна подавати:

- в Департаменті з питань легалізації зайнятості іноземців у Гдині, за адресою ul. Legionów 130 (кімната 109, I поверх), тел. +48 (58) 558 67 11

Робочий час:

понеділок:	8.00-15.00
вівторок:	11.00-18.00
середа:	8.00-15.00
четвер:	8.00-15.00
п'ятниця:	8.00-15.00

Карта доїзду >>> <https://goo.gl/maps/qAk9Tm4mGGtLKAZT9>

Перевірити доїзд до управління громадським транспортом можна на веб-сайті >>> www.jakdojade.pl/gdynia

- у філії в м. Слупськ (кімната 417, IV поверх), ul. Jana Pawła II 1, 76-200 Słupsk, тел. +48 (59) 846 84 75, факс +48 (59) 842 26 27 >>> ел.пошта: cudzoziemcy.slupsk@gdansk.uw.gov.pl

Робочий час: з понеділка по п'ятницю з 7.45-15.45.

Карта доїзду >>> <https://goo.gl/maps/zzP53mzoqwBrKMLm8>

Перевірити доїзд до управління громадським транспортом можна на веб-сайті >>> www.jakdojade.pl/slupsk

- Департамент легалізації зайнятості іноземців

Загальна інформація:

тел. +48 (58) 55 86 711, тел. +48 (58) 55 86 713

Телефонне чергування працівників Філії відбувається в: понеділок, середу та п'ятницю від 8:00 до 12:00.

Місце обслуговування клієнтів:

- Департамент легалізації зайнятості іноземців

Gdynia, ul. Legionów 130 I поверх, кімната 109

Адреса для листування:
Pomorski Urząd Wojewódzki
ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk
>>> ел.пошта: cudzoziemcy.zatrudnienie@gdansk.uw.gov.pl

Години прийому клієнтів:
понеділок: 9:00-14:00
вівторок: 11.00-18.00
середа: 9:00-14:00
четвер: 9:00-14:00
п'ятниця: 9:00-14:00

6. Неурядові організації

Інформація про можливу підтримку, надану вибраними недержавними організаціями знайдеш на 24-25 сторінці цього посібника.

2.3. Робота без необхідності отримання дозволу

У багатьох ситуаціях для працевлаштування на території Республіки Польща не потрібен спеціальний дозвіл. Це стане можливим, якщо у вас, як іноземця, є **один із таких статусів або документів, зокрема:**

- статус біженця, наданий у Польщі,
- додатковий захист у Польщі,
- дозвіл на постійне проживання,
- діюча Карта поляка,
- дозвіл на проживання довгострокового резидента ЄС,
- згода на терпиме перебування в Польщі,
- дозвіл на тимчасове проживання в Польщі, наданий у зв'язку з укладенням шлюбу з громадянином Польщі або іноземцем із статусом біженця,
- додатковий захист,
- дозвіл на постійне проживання або дозвіл на постійне проживання в ЄС, дозволене перебування або тимчасовий захист, наданий у Польщі.

Вам також не знадобиться дозвіл, коли ви хочете:

- провести навчання,
- брати участь у професійних стажуваннях,
- виконувати функції в програмах, що реалізуються в рамках діяльності ЄС або інших програм міжнародної допомоги,
- викладати іноземні мови в дитячих садках, школах, закладах, центрах, навчальних закладах чи коледжах,
- ви є студентом денної форми навчання в Польщі, навчаєтесь у Польщі на підставі візи або на підставі дозволу на тимчасове проживання, виданого для навчання,
- коли ви випускник польської середньої школи, денного навчання в університеті чи денної форми аспірантури в польських університетах, науково-дослідних інститутах,
- якщо ви стали жертвою торгівлі людьми, оскільки ви відповідаєте певним умовам,
- якщо ви працюєте до 30 днів у календарному році вченим чи художником.

2.4. Протидія торгівлі людьми та примусовій праці

що таке торгівля людьми? >>>

Торгівля людьми є тяжким злочином, який характеризується високим ступенем організованості та транснаціональності. Він загрожує основним правам людини: праву на життя, свободу, особисту та сімейну безпеку, а також заборону дискримінації та принизливого або нелюдського поводження з людиною. Його жертвами найчастіше стають жінки та діти.

ПРИМІТКА!

Якщо Ви є жертвою торгівлі людьми або примусової праці, Вас захищає закон, незалежно від того, чи перебуваєте Ви в Польщі законно чи ні. Пам'ятайте, що дії польської держави та її відповідних установ зосереджені на розкритті злочину, затриманні злочинців та їхньому покаранні, а також наданні захисту та всієї необхідної допомоги його жертвам.

Торгівля людьми - це поневолення людини за допомогою широкого спектру кримінальних методів. Їхньою метою є використання людини, незалежно від її віку, статі або національності.

ВАЖЛИВО!

Вчинення злочинцем дій із метою використання іншої особи, навіть за її згодою, є елементом, необхідним для того, щоби кваліфікувати діяння як таке, що має ознаки злочину торгівлі людьми.

У польському праві торгівлею людьми визнаються злочинні діяння, що вказані в ст. 115 § 22 Кримінального кодексу, як-от:

- вербування (спонукання, залучення, втягування),
- транспортування (переміщення, перевезення з використанням транспортних засобів),
- доставка (розміщення в іншому місці),
- передавання (передоручення, надання в розпорядження),
- переховування (затримання в одному місці, утримування в укритті),
- одержання (затримання переданої людини).

З одночасним:

- застосуванням насильства або незаконної погрози,
- викраденням,
- застосуванням хитрості, введенням в оману або використанням помилки або нездатності людини правильно розуміти дії, які вона виконує,
- зловживанням відносинами залежності, використанням критичного положення або стану безпорадності,
- наданням або одержанням майнової або особистої вигоди або її обіцянням особі, яка здійснює опіку або нагляд за іншою особою з метою її використання, навіть за її згодою, зокрема:
  - ✓ у проституції, порнографії або інших формах сексуального використання,
  - ✓ у роботі або послугах примусового характеру, жебрацтві, рабстві або інших формах використання, що принижують людську гідність,
  - ✓ для вилучення клітин, тканин або органів всупереч положенням закону
- якщо діяння злочинця спрямовані проти неповнолітньої особи, то вони завжди є торгівлею людьми, навіть якщо методи або засоби, що перераховані вище, не були застосовані.

ВАЖЛИВО!

Додаткові обставини, які можуть вказувати на торгівлю людьми для примусової праці >>>

- **Якщо Ви працювали в умовах, несумісних із польським Трудовим кодексом, тобто, несумісних із загальними правилами, згідно з якими:**
  - ✓ Ви виконували роботу без підписання договору, або трудовий договір, який Вам представили на підпис, був складений незрозумілою Вам мовою,
  - ✓ попри те, що Ви виконуєте роботу, Ви не отримуєте встановленої в договорі заробітної плати або отримуєте нижчу заробітну плату,
  - ✓ Ви виконуєте не ту роботу, яку мали виконувати,
  - ✓ умови проживання, що їх надав роботодавець, не відповідали основним нормам комфорту та гігієни,
  - ✓ над Вами знущалися, піддавали фізичному насильству, примушували до роботи,
  - ✓ робочий час перевищував 8 годин на добу та в середньому 40 годин у середньому в п'ятиденному робочому тижні впродовж вставленого розрахункового періоду, що не перевищує 4 місяці,
  - ✓ тижневий робочий час, з урахуванням перепрацьованих понад норму годин, перевищував у середньому 48 годин упродовж вставленого розрахункового періоду,
  - ✓ Ви не мали права на принаймні 11 годин безперервного відпочинку кожного дня.

можливо, Ви стали жертвою торгівлі людьми. Пам'ятайте, що ваша згода з умовами працевлаштування не виключає відповідальності роботодавця за незаконні дії.

ВАЖЛИВО

Жертви торгівлі людьми найчастіше використовуються >>>

- для примусової праці в секс-бізнесі,
- для жебрацтва або домашнього рабства,
- для вилучення з метою подальшого перепродажу в них органів,
- для кримінальної експлуатації, виманювання кредитів, соціальної допомоги.

ВАЖЛИВО!

Звільнення жертв торгівлі людьми від відповідальності >>>

Жертви торгівлі людьми захищені законом та мають право на медичну, психологічну, юридичну та соціальну допомогу, щоби якнайшвидше асимілюватися.

СПОЧАТКУ - ЛЕГАЛІЗАЦІЯ СТАТУСУ >>>

- **Усім, хто став жертвою торгівлі людьми або примусової праці, надаються численні права, зокрема:**

- 1. можливість підтвердження законності перебування**, у разі, якщо вони перебувають на території Республіки Польща незаконно (в межах так званого часу на роздум),
- 2. можливість отримання дозволу на тимчасове перебування**, зокрема, з правом на працевлаштування,
- 3. можливість отримання дозволу на постійне проживання** для жертв торгівлі людьми на особливих умовах, уже після 1 року перебування на підставі дозволу на тимчасове перебування для жертв торгівлі людьми,
- 4. звільнення жертв торгівлі людьми від відповідальності.**

Згідно з законом, не передбачається переслідування жертв та не застосовується проти них санкцій у випадках:

- ✓ надання жертві торгівлі людьми статусу потерпілого в попередньому слідстві в справах про діяння, зазначені в ст. 189 а § 1 Кримінального кодексу,
- ✓ вчинення ними забороненого діяння під впливом фізичного або психологічного примусу, до якого були змушені безпосередньо через те, що стали жертвами торгівлі людьми.

В останні роки явищу торгівлі людьми дедалі більше уваги приділяють державні установи та органи місцевого самоврядування. На території Поморського воєводства з 2015

року працює Поморська воєводська група в справах боротьби з торгівлею людьми. Вона є консультативним та авторитетним органом Поморського воєводи. Завданням Групи є проведення профілактичних заходів, підтримання та реінтеграція жертв торгівлі людьми, а також стимулювання активності органів місцевого самоврядування, фондів та асоціацій у цій сфері.

Якщо ви маєте інформацію або є жертвою торгівлі людьми - вам допоможуть:

- **Поморська воєводська група в справах боротьби з торгівлею людьми**

тел. +48 (58) 30 77 156

- **Центр підтримання мігрантів та мігранток - CWII**

ul. Gdynskich Kosynierów 11 lok. 1, 80-866 Gdańsk

тел. 512 949 109

>>> ел.пошта: centrum@cwii.org.pl

- **Центр кризової інтервенції - OIK**

ul. Ks. Gustkowicza 13, 80-543 Gdańsk

тел. +48 (58) 511 01 21, +48 (58) 511 01 22

>>> ел.пошта: goik@mopr.gda.pl

- **Фонд протидії торгівлі людьми та рабству «Ла Страда»**

тел. довіри: +48 (22) 628 99 99

тел. +48 (22) 628 01 20

>>> ел.пошта: strada@strada.org.pl

- **Поліція, тел. 997**

- **Прикордонна служба, тел. (+48) 800 422 322**

- **екстрений номер - 112**

Більш детальна інформація доступна на вебсайтах:

>>> <http://fami.uw.gda.pl/> >>> <https://handelludzmi.eu/> >>> <https://www.strada.org.pl/>
>>> <http://cwii.org.pl/> >>> <http://oik.org.pl/>

3. Важливі справи, коли ти живеш і працюєш у Польщі

Ви вже знаєте, що і де зробити, щоб прожити і легально працювати в Польщі. Почуття безпеки також надзвичайно важливе, і це дасть вам впевненість, що у вас є де жити, ви знаєте, де лікуватись, знаєте місця, де слід звертатися за екстреною допомогою. Ваші родичі можуть працювати або вчитися, а ви проводите вільний час разом активно, сродійно або пізнаючи нашу країну. Ми допоможемо вам і підкажемо, на що слід звертати увагу при пошуку квартири, коли ви хочете виїхати, коли хворієте або шукаєте школу для дітей.

3.1. Квартира

У Польщі ви можете зняти квартиру:

Ви можете зняти кімнату, квартиру чи будинок - залежно від ваших потреб. Незалежно від того, де ви будете шукати квартиру, потрібно пам'ятати кілька важливих речей.

- з'ясуйте, чи ціна зоголошення покриває всі витрати, які ви повинні платити щомісяця. Зазвичай це лише вартість найму,
- крім того, доведеться заплатити додатково квартирну плату, збір за т. зв. комунальні послуги, тобто електроенергію, газ, воду,
- зазвичай також доводиться платити інші збори, наприклад, Інтернет, телефон, кабельне телебачення,
- часто власник хоче отримати грошову заставу для захисту своїх інтересів.

- безпосередньо від власника

- за допомогою агентства нерухомості (посередника)

- від представника власника

ВАЖЛИВО!

Дізнайтеся, якими будуть орієнтовні витрати щомісяця, скільки коштує вода, скільки ви заплатите за збір сміття, газ чи електроенергію. Дізнайтеся, які правила застосовуються в місці, де ви хочете жити - тиша нічна, проблеми з сегрегацією сміття, графік вивезення сміття, куди звернутися за допомогою у разі виникнення проблем.

Якщо ви вирішили скористатися агентством нерухомості, запитайте, хто буде платити за їх послуги - ви чи особа, у якої ви знімаєте квартиру.

ВАЖЛИВО!

Переконайтеся, що особа, яка знімає вам квартиру, є її власником.

ВАЖЛИВО!

Незалежно від того, ви знімаєте квартиру, будинок чи кімнату, ви повинні підписати договір найму.

Договір повинен містити:

- особові дані власника,
- особові дані наймача (Ваші),
- період найму,
- сума найму,
- сума завдатку,
- як і коли потрібно платити за найм,
- хто сплачує комунальні платежі,
- адреса приміщення, яке ви знімаєте,
- що входить у склад приміщення (скільки кімнат, кухня, ванна кімната, підвал, місце для паркування тощо),
- що знаходиться в обладнанні приміщень - абсолютно треба перевірити стан приладів, меблів та обладнання. Запишіть усі зауваження, щоб у вас не виникло проблем із поверненням грошової застави,
- умови розірвання договору,
- правила повернення внесеної грошової застави.

ВАЖЛИВО!

Якщо ви не розумієте змісту договору, не підписуйте його. Шукайте поради, щоб бути впевненим у тому, що ви робите.

Якщо ви вирішили зняти без договору - чого ми не радимо - встановіть усі деталі, про які ми писали вище. Добре, якщо у вас є свідок домовленостей, оскільки у разі виникнення проблем у вас є шанс покластися на усну домовленість.

Іноді роботодавці пропонують житло своїм працівникам - ви можете погодитися на це, але пам'ятайте, що вам не обов'язково треба це робити.

Якщо ви хочете скористатися цією формою житла, перевірте:

● житлові умови

● скільки людей буде жити разом

● як виглядає справа кухні, ванної кімнати, пральні

● чи обладнано приміщення і як

● яка вартість такого найму та що він включає, чи збиратиме роботодавець грошову заставу

● чи ваш роботодавець буде відраховувати плату за найм з вашої зарплати

ВАЖЛИВО!

Визначте умови перед тим, як жити в приміщенні, запропонованому роботодавцем, напишіть договір.

Одним з найкращих методів пошуку квартири є, звичайно, Інтернет - ви можете шукати в соціальних мережах, на форумах, на веб-сайтах, приклади сторінок:

>>> <https://www.domiporta.pl/> >>> <https://www.otodom.pl/>
>>> <https://www.gumtree.pl/>
>>> <https://www.morizon.pl/> >>> <https://gratka.pl/>
>>> <https://ogloszenia.trojmiasto.pl/>

3.2. Освіта

У польській системі освіти шкільний обов'язок та обов'язок вчитися розділені:

- шкільний обов'язок (тобто обов'язок відвідувати 8-річну початкову школу) поширюється на дітей та молодь віком 7-15 років,
- обов'язок вчитися стосується молодих людей у віці 15-18 років і може виконуватися в шкільній чи позашкільній формі (наприклад, через професійне навчання у роботодавця).

Заклади для дітей віком 0-3 років:

- ясла,
- дитячі клуби.

Відвідування ясел не є обов'язковим, оскільки вони не є частиною системи освіти.

Заклади для дітей віком 3-6 років:

- дитячі садки,
- дошкільні дитячі садки в початкових школах,
- групи дошкільної освіти,
- пункти дитячого садка,
- непублічні дитячі садки,
- приватні дитячі садки.

Дошкільна освіта є обов'язковою для дітей у віці 3-5 років та обов'язковою для 6-річних (однорічна дошкільна підготовка). Кожна 3-, 4- та 5-річна дитина має право на місце в дитячому садку в гміні, де вони проживають, якщо її батьки вирішать скористатися послугами догляду за дитиною. Існує система реєстрації, про яку гміни зазвичай інформують на своїх веб-сайтах. Ви також можете скористатися з послуг неопублічного або приватного дитячого садка. 7-річні діти починають обов'язкову освіту в першому класі початкової школи.

Наступний етап - це 8-річна початкова школа для дітей віком від 7 до 15 років.

Навчання в 8-річній початковій школі поділяється на два етапи:

- 1-3 класи (ранняшкільна освіта),
- 4-8 класи (навчання з поділом на окремі предмети).

Наприкінці 8 класу початкової школи проводиться національний зовнішній екзамен.

Середні школи (після початкової школи):

- 4-річний загальноосвітній ліцей,
- 5-річний технікум,
- 3-річна спеціалізована школа (I ступінь),
- 2-річна спеціалізована школа (II ступінь).

Учні спеціалізованої школи 1-го ступеня та технікуму можуть під час або після закінчення школи скласти іспити, що підтверджують кваліфікацію з даної професії, та отримати диплом, що підтверджує професійну кваліфікацію.

Дитячі садки

є не обов'язково
для дітей

3-5 років

та обов'язковою

для 6-річних

Ви також можете скористатися послуг недержавного або приватного дитячого садка

догляду за дитиною. Існує система реєстрації, про яку гміни зазвичай інформують на своїх веб-сайтах

8-річна початкова школа

для дітей віком

7 до 15 років

1-3 класи

4-8 класи

Напередкінці 8 класу початкової школи проводять національний зовнішній екзамен

Середні школи

4-річний

загальноосвітній ліцей

5-річний

технікум

3-річна

спеціалізована школа (I ступінь)

2-річна

спеціалізована школа (II ступінь)

Учні загальноосвітнього ліцею та технікуму після закінчення навчання можуть скласти зовнішні іспити на атестат зрілості. Це дозволяє отримати атестат зрілості, а його отримання є умовою для вступу до вищої освіти. Цей варіант також матимуть учні спеціалізованої школи II ступеня.

Після 18 років освіта є добровільною. Ви можете скористатися академічними або професійними університетами.

Обидва типи вищих навчальних закладів пропонують навчання першого та другого ступенів, а також єдині магістерські програми, тоді як лише академічні університети пропонують навчання третього ступеня (аспірантуру) та уповноважені присвоювати звання доктора.

ВАЖЛИВО!

Непублічна та приватна освіта є платною (ясла, дитячі садки, початкові та середні школи, навчання в вищих навчальних закладах) та публічна, де відсутня плата (початкові та середні школи, державні університети) або плата за навчання низька (дитячі садки, ясла).

ВАЖЛИВО!

Директор школи може кваліфікувати учня, який приїжджає з-за кордону, до відповідного класу або на відповідний семестр, беручи до уваги вік учня, думку батьків чи самого учня, коли він досяг повноліття.

ВАЖЛИВО!

Усі діти, які приїжджають до Польщі з-за кордону у віці 7-18 років, отримують освіту в державних школах на тих самих умовах, що і польські діти.

Зручності для дітей:

- учні, які не знають або слабо знають польську, мають право на додаткові уроки польської мови принаймні 2 години на тиждень протягом двох років або до тих пір, поки це їм потрібно,
- допомога помічника іноземної дитини протягом 2 років,
- додаткові корекційні уроки, якщо це необхідно. Загальна тижнева тривалість цих додаткових занять становить 5 годин на тиждень. Використання додаткових корекційних занять із шкільних предметів можливе протягом 12 місяців.

ВАЖЛИВО!

Якщо ви приїхали з родиною до великого міста, кількість шкіл на вибір більша, ніж у малих містах. Перш ніж прийняти рішення, який заклад вибрати, ви можете зв'язатися з Кураторіум освіти або безпосередньо зі школами, які вас цікавлять, щоб з'ясувати, наприклад, у яких школах епідготовчі відділення для іноземних дітей або досвід роботи з дітьми з вашої країни.

Кураторіум освіти у Гданську - має детальну інформацію про освіту та навчання та перелік усіх дитячих садків, шкіл та навчальних закладів Поморського воєводства.

>>> <https://www.kuratorium.gda.pl/wykaz-szkol-i-placowek>

Кураторіум освіти знаходиться в Гданську, а його районні відділення - у Слупську, Косцежині та Тчеві.

Кураторіум освіти в Гданську

Район дії: місто Гданськ, Гдиня, Сопот, повіти: гданський, вейгеровський, пуцький, новодворський
 80-853 Gdańsk, ul. Wały Jagiellońskie 24
 тел. +48 (58) 322 29 00
 тел. +48 (58) 322 29 25
 >>> ел.пошта: kuratorium@kuratorium.gda.pl

Делегатура у Слупську

Район дії: місто Слупськ та повіти: слупський, битовський, лемборський
 ul. Jana Pawła II 1; 76-200 Słupsk
 тел. +48 (59) 842 39 81
 тел./факс +48 (59) 842 83 56
 >>> ел.пошта: slupsk@kuratorium.gda.pl

Делегатура в Косцежині

Район дії: повіти: хойніцький, члуховський, картуський, косцерський
 ul. Sikorskiego 1 C; 83-400 Kościerzyna
 тел. +48 (58) 694 09 80/81
 факс +48 (58) 686 20 14, +48 (58) 694 09 89
 >>> ел.пошта: koscierzyna@kuratorium.gda.pl

Делегатура в Тчеві

Район дії: повіти: квідзинський, мальборський, тчевський, старогардський, штумський
 83-110 Tczew, ul. Gdańska 17a
 Гуртожиток Економічного шкільного комплексу в Тчеві
 >>> ел.пошта: tczew@kuratorium.gda.pl

3.3. Здоров'я

У Польщі Ви можете лікуватися користаючи з державного (безкоштовного) медичного обслуговування або приватного (платного) медичного обслуговування.

Люди, які мають медичне страхування в Національному фонді охорони здоров'я, мають право на безкоштовне медичне обслуговування в Польщі.

а. Коли у вас буде медичне страхування?

- якщо ви працівник і працюєте за трудовим договором та/або договором доручення,
- ваш чоловік/дружина - якщо ви працівник - має право на медичне страхування. Це не відбувається автоматично. Ви повинні зареєструвати свого чоловіка/свою дружину на страхування у свого роботодавця. Якщо ваш чоловік/дружина береться за роботу, ви повинні повідомити про це свого роботодавця, щоб страховка не дублювалася.
- діти працівника мають право на страхування - кожна дитина до 18 років та старші діти ніж 18 років до 24 років, лише якщо вони здобувають освіту. Ви повинні повідомити свого роботодавця про дитину старшу ніж 18 років для отримання страхування.

Якщо у вас є номер PESEL, інформація про ваше медичне страхування буде включена в систему EWUŚ. Якщо у вас немає номера PESEL або вам потрібно підтвердити свої права, вам слід попросити свого роботодавця надрукувати ZUS RMUA. Якщо ви страхуєтесь, підтвердженням вашого права на безкоштовне лікування буде копія договору з Національним фондом охорони здоров'я та копія форми ZUS ZZA. Учень чи студент повинні додатково пред'явити студентський квиток.

ВАЖЛИВО!

Ви можете застрахуватися добровільно. Пам'ятайте, що це варто робити, якщо у вас немає страхування за трудовим договором.

6. Де і як застрахуватися?

Інструкції щодо добровільного страхування та перелік необхідних документів можна знайти тут:

>>> <http://www.nfz.gov.pl/dla-pacjenta/zalstw-sprawe-krok-po-kroku/jak-ubezpieczyc-sie-dobrowolnie>

Іншу важливу інформацію можна знайти за адресою:

>>> www.nfz.gov.pl/kontakt/telefoniczna-informacja-pacjenta

>>> www.nfz-gdansk.pl

Якщо ви хочете врегулювати свою справу особисто, виберіть одне з таких місць:

Поморське воєводське відділення Національного фонду здоров'я

ul. Marynarki Polskiej 148

80-865 Gdańsk

>>> ел.пошта: pow@nfz-gdansk.pl

ul. Podwale Staromiejskie 69

80-844 Gdańsk

>>> ел.пошта: pow@nfz-gdansk.pl

Делегатура у Слупську

ul. Poniatowskiego 4

76-200 Słupsk

>>> ел.пошта: slupsk@nfz-gdansk.pl

в. Права застрахованої особи

Якщо у вас є медичне страхування, ви маєте право скористатися допомогою інтерніста, спеціалістів або право придбати дешевші ліки та перебувати в лікарні.

З медичним страхуванням ви маєте право на:

- допомогу лікаря-інтерніста - це лікар первинної медичної допомоги, ви зв'язуєтесь із ним, якщо у вас є проблеми зі здоров'ям, якщо вам потрібен рецепт або направлення до спеціаліста,
- нічний та святковий догляд, лікарняну допомогу, допомогу лікарняного відділення швидкої допомоги,
- додаткові платежі за ліки, тобто рецепти для ліків з поверненням витрат,
- медичну реабілітацію,
- права на діагностичні обстеження, на які ви отримаєте направлення від лікаря, який уклав контракт з Національним фондом охорони здоров'я. Лікар дасть вам адресу місця, де проводяться рекомендовані обстеження,
- відвідування лікаря-спеціаліста, до якого лікар первинної медичної допомоги видасть направлення. Лікар-спеціаліст повинен мати контракт з Національним фондом охорони здоров'я.

Без направлення ви отримаєте лікування у таких спеціалістів:

- психіатра,
- онколога,
- стоматолога,
- гінеколога.

Ви маєте право на безкоштовне лікування без направлення, якщо ви:

- хворі на туберкульоз,
- інфіковані ВІЛ,
- залежні від алкоголю, наркотичних засобів, психотропних речовин в умовах лікування та терапії.

ВАЖЛИВО!

Перед першим візитом повідомтеся у поліклініку за вашим вибором - бажано поруч із місцем вашого проживання, заповніть та подайте декларацію про вибір лікаря первинної медичної допомоги, медичної сестри, а у випадку жінок - також декларацію про вибір акушерки.

Раптова хвороба >>>>

Поліклініки, як правило, працюють з 7:00 до 19:00, з понеділка по п'ятницю. Однак, якщо ви або ваша кохана людина серйозно захворієте вночі, на вихідних або у відпустку, ви можете безкоштовно отримати допомогу в нічних та святкових закладах охорони здоров'я.

ВАЖЛИВО!

Якщо життю вашому або ваших близьких загрожує небезпека, зателефонуйте до служби швидкої допомоги, тел. 999 або наберіть номер **112**.

ВАЖЛИВО!

У Польщі кожна дитина підлягає обов'язковій захисній вакцинації, незалежно від того, застрахована вона чи ні. Всі щеплення безкоштовні.

Ви можете скористатися інформацією про пацієнта по телефону, зателефонувавши за номером 800 190 590 - це один номер для всієї Польщі. Тут ви отримаєте інформацію про нічну та святкову медичну допомогу, про найближчу лікарняну невідкладну допомогу (SOR) та аптеку, де можна знайти ваші ліки.

Ви дізнаєтесь про найкоротший час очікування до лікаря-спеціаліста.

Ви також можете скористатися сайтом >>> <https://terminyleczenia.nfz.gov.pl/>.

г. Приватне медичне обслуговування

Якщо у вас немає постійної страховки, ви можете придбати постійну підписку в приватному закладі або скористатися послугами приватних клінік спеціально, коли це вам потрібно. На польському ринку є багато приватних компаній, які надають приватні медичні послуги. Їх найпростіше знайти в Інтернеті.

Що стосується доступу до лікарів конкретних спеціальностей, ви можете скористатися веб-сайтом >>> <https://www.znanylekarz.pl/> или >>> <https://zip.nfz.gov.pl/GSL/>

Варто перевірити ціни, оскільки вони можуть суттєво відрізнятись у лікарів тих самих спеціальностей.

Г. Здоров'я та коронавірус

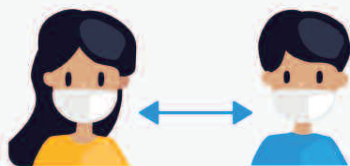
Як захиститися від зараження?

часто мийте руки.
Використовуйте
воду з милом
та дезінфікуючий
засіб на спиртовій
основі

носіть маску

дотримуйтесь безпечної відстані
від людей, які кашляють і чхають

якщо у вас
температура,
кашель
та утруднення
дихання,
зверніться
до лікаря

не торкайтеся
очей,
носа або рота

якщо вам
погано,
залишайтеся
вдома

коли кашляєш
чи чхаєш, закривай
ніс і рот
внутрішньою
стороною ліктя
або серветкою

Якщо у вас виникають симптоми коронавірусу (лихоманка, кашель, втрата смаку, втрата нюху тощо), негайно зателефонуйте своєму лікарю першого контакту. Під час поради вам буде надано вказівки щодо наступних кроків.

Якщо ви мали контакт із зараженою людиною:

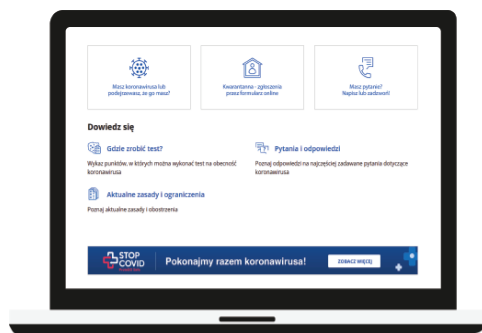
- встановіть тип контакту (близький або швидкоплинний),
- стежте за своїм самопочуттям.

ВАЖЛИВО!

Повідомте свого роботодавця та людей, з якими ви контактували, про підозру зараження COVID-19 або контакт із зараженою людиною.

Що ще слід робити?

Якщо контакт був близьким, тоді:

зверніться до санітарно-епідеміологічної станції - можна заповнити

та надіслати форму заявки на веб-сайті

www.gov.pl/koronawirus

залишайтеся вдома, поки не отримаєте рішення про карантин,

ця інформація буде надана вам по телефону за допомогою автоматичного сповіщення про карантин,

встановіть обов'язковий телефонний додаток Домашнього карантину після отримання повідомлення.

Вам потрібна відповідь на тему коронавірусу?

Запитання, відповіді та цілодобовий чат із консультантом доступні за адресою:
>>> www.gov.pl/web/koronawirus/pytania-i-odpowiedzi

Якщо у вас є додаткові запитання щодо карантину, зателефонуйте до санітарної інспекції на цілодобову інfolінію: +48 (22) 25 00 115.

Також можна звернутися до найближчої санітарно-епідеміологічної станції:

1. WSSE Gdańsk, ul. Dębinki	80-211 Gdańsk
2. PSSE Bytów, ul. Sikorskiego	77-150 Bytów
3. PSSE Chojnice, ul. Piłsudskiego 39	89-620 Chojnice
4. PSSE Człuchów, ul. Sobieskiego 4	77-300 Człuchów
5. PSSE Gdańsk, ul. Wałowa 27	80-858 Gdańsk
6. PSSE Gdynia, ul. Staromiejska 50	81-356 Gdynia
7. PSSE Kartuzy, ul. Sambora 30	83-300 Kartuzy
8. PSSE Kościerzyna, ul. Wodna 15	83-400 Kościerzyna
9. PSSE Kwidzyn, ul. Chopina 40	82-500 Kwidzyn
10. PSSE Lębork, ul. Gdańska 63	84-300 Lębork
11. PSSE Malbork, ul. Słowackiego 64	82-200 Malbork
12. PSSE Nowy Dwór Gdański, ul. Dworcowa 14	82-100 Nowy Dwór Gdański
13. PSSE Pruszcz Gdański, ul. Grunwaldzka 25	83-000 Pruszcz Gdański
14. PSSE Puck, ul. Wojska Polskiego 16	84-100 Puck
15. PSSE Słupsk, ul. Piotra Skargi 8	76-200 Słupsk
16. PSSE Sopot, ul. Kościuszki 23	81-704 Sopot
17. PSSE Starogard Gdański, ul. Kanałowa 5	83-200 Starogard Gdański
18. PSSE Tczew, ul. Obr. Westerplatte 10	83-110 Tczew
19. PSSE Wejherowo, ul. Obr. Helu 3	84-200 Wejherowo
20. GSSE Gdynia, ul. Kontenerowa 69	81-100 Gdynia

3.4. Соціальна допомога

Іноземці, які проживають та перебувають у Польщі на підставі дозволу на постійне проживання або дозволу на проживання довгострокового резидента ЄС, мають право на виплати соціальної допомоги на тих самих умовах, що й громадяни Польщі, включаючи сімейні виплати.

Вони можуть подати заявку на:

- Грошову допомогу, в т.ч. на постійну допомогу, періодичну допомогу, конкретну допомогу,
- Безготівкові виплати, в т.ч. за захищену квартиру, кризова інтервенція, притулок, соціальну роботу, кредитний квиток,
- В рамках соціальної допомоги, що надається іноземцю, він/вона має право на проживання в одному з центрів для іноземців, що хочуть отримати статус біженця, що управляється Управлінням з питань іноземців. Окрім проживання, іноземцеві пропонують повний пансіон, кишенькові гроші на невеликі особисті витрати, вивчення польської мови та навчальні посібники для дітей, які відвідують школу.
- Іноземець може подати заяву на отримання щомісячного грошового еквіваленту, який йому виплачує Управління з питань іноземців для покриття власних витрат на перебування на території Польщі. У такій ситуації іноземець зобов'язаний утримуватися і проживати за межами центру для іноземців.
- Під час процедури біженця іноземець отримує соціальну допомогу, яку йому надає Управління з питань іноземців. Допомога надається іноземцю з того моменту, коли іноземець звітується в одному з двох приймальних центрів (в Білій Підляській та Підкові Лесьній - Дембаку). Іноземець має право користуватися соціальною допомогою протягом усього періоду процедури біженця, до 2 місяців після отримання остаточного рішення або до 14 днів з моменту отримання рішення про припинення процедури - тут жодних змін.
- Особами, які мають право на отримання соціальної допомоги, також були названі особи, що мають статус біженця та додатковий захист. Ці іноземці мають право використовувати повний обсяг пільг на соціальну допомогу на тих самих умовах, що і громадяни Польщі. Умова надання їм допомоги - це проживання та перебування на території Польщі. Ці іноземці мають право на сімейні виплати, якщо вони проживають з членами сім'ї на території Республіки Польща.
- Так іноземець, якому надали статус біженця, як і іноземець, на якого поширюється додатковий захист, мають право скористатися Індивідуальною програмою інтеграції (IPI). Ця програма спрямована на підтримку процесу інтеграції

іноземців у Польщі. Допомога надається на прохання іноземця, який подається до старости через Повітовий центр підтримки сім'ї протягом 60 днів з дати отримання захисту.

- Іноземці, які перебувають у Польщі на підставі дозволу на проживання з гуманітарних причин або дозволу на терпиме перебування, мають право на соціальну допомогу лише у вигляді притулку, харчування, необхідного одягу та спеціальної пільги. Вони не мають права отримувати, наприклад, постійну допомогу, сімейну допомогу (сімейну виплату та доповнення до сімейної виплати, одноразову допомогу при народженні дитини та допомогу по догляду: виплата на догляд та особлива допомога на догляд).
- **Іноземці, які незаконно перебувають у Польщі, не мають права на соціальну допомогу та права на сімейні виплати.**

Вищеописані пільги доступні іноземцям, яким надали статус біженця або додатковий захист у Польщі, а також яким видали дозвіл на постійне проживання, дозвіл на постійне проживання в ЄС або деякі види дозволу на тимчасове проживання. Іноземці, які отримали дозвіл на проживання в Польщі з гуманітарних причин або дозвіл на перебування, мають право на соціальну допомогу лише у вигляді притулку, харчування, необхідного одягу та спеціальної допомоги.

Соціальну допомогу в Польщі надають Центри соціальної допомоги. Вони розташовані в кожній гміні. Люди, які мають дітей, мають право на додаткові пільги для цих дітей. Детальну інформацію можна отримати в управлінні гміни або в центрі соціальної допомоги на території гміни, в якій ви проживаєте. Заява про надання пільги подається там же.

На яку допомогу ви можете розраховувати?

- **сімейна допомога** - (її розмір залежить від доходу в сім'ї),
- **500+** - сума 500 злотих щомісяця призначена на кожну дитину у сім'ї до 18 років, незалежно від доходу,
- **Добрий старт** - це сума 300 злотих за кожну дитину, яка відвідує школу, виплачується один раз на рік до початку навчального року.

Центри соціальної допомоги також проводять програми підтримки для сімей, людей із залежностями та профілактичні програми. Якщо ви шукаєте юридичну допомогу, тут можете отримати безкоштовну консультацію. Якщо ви безробітні і хочете щось змінити у своєму житті, якщо вам бракує грошей на утримання сім'ї або коли у вас є проблеми з доглядом, ви не можете впоратися з вихованням дітей, Центр соціальної допомоги - саме те місце, куди вам слід піти.

Відповідно до положень Закону про державну допомогу у вихованні дітей, право на допомогу у вихованні дитини надається іноземцям:

- а) до яких застосовуються положення про координацію систем соціального забезпечення,
- б) якщо це впливає з двосторонніх міжнародних угод про соціальне забезпечення, що є обов'язковими для Республіки Польща,
- в) які проживають на території Республіки Польща на підставі дозволу на тимчасове проживання, наданого у зв'язку з обставинами, зазначеними у ст. 127 Закону від 12 грудня 2013 року про іноземців, якщо вони проживають з членами сім'ї на території Республіки Польща,
- г) власникам картки проживання з анотацією "доступ до ринку праці", якщо вони проживають з дітьми на території Республіки Польща, за винятком громадян третіх країн, які отримали дозвіл на роботу на території держави-члена на термін не більше шести місяців, громадян третіх країн, які приймаються з метою навчання або сезонної роботи та громадяни третіх країн, які мають право працювати на підставі візи,
- г') які перебувають на території Республіки Польща:
  - на підставі дозволу на тимчасове проживання, зазначеного у ст. 139а абзац 1 або ст. 139о абзац 1 Закону від 12 грудня 2013 року про іноземців, або

- у зв'язку з використанням короткочасної мобільності члена керівного персоналу, спеціаліста або працівника, який проходить стажування в рамках внутрішньокорпоративного переведення на умовах, зазначених у ст. 139п абзац 1 Закону від 12 грудня 2013 року про іноземців

- якщо вони проживають зі своїми дітьми на території Республіки Польща, за винятком іноземців, яким дозволено залишатися і працювати не більше дев'яти місяців, якщо не передбачені положення про координацію систем соціального забезпечення або двосторонні міжнародні угоди про соціальне забезпечення заявити інакше,

д) які перебувають на території Республіки Польща:

- на підставі дозволу на тимчасове проживання, зазначеного у ст. 151 або ст. 151b Закону від 12 грудня 2013 року про іноземців,

- на підставі національної візи з метою дослідницьких або дослідно-конструкторських робіт,

- у зв'язку із використанням короткострокової мобільності дослідника на умовах, визначених ст. 156b абзац 1 Закону від 12 грудня 2013 року про іноземців,

- за винятком іноземців, яким дозволено перебувати на території Республіки Польща протягом періоду, що не перевищує шести місяців, якщо положення про координацію систем соціального забезпечення або двосторонні міжнародні угоди про соціальне забезпечення не передбачають іншого.

Відповідно до ст. 1 абзац 3 Закону про державну допомогу у вихованні дітей, право на освіту надається зазначеним особам, якщо вони проживають на території Республіки Польща протягом періоду, протягом якого вони повинні отримувати допомогу на дитину, якщо положення про координацію систем соціального забезпечення або двосторонні міжнародні угоди про соціальне забезпечення не передбачають іншого.

У тій самій правовій ситуації, що і іноземці, які мають картку проживання з анотацією "доступ до ринку праці", є іноземці, які не мають такої анотації на картці, але мають право працювати в Польщі, в силу закону, на підставі конкретних положень або на підставі дозволу на роботу, наданого на підставі конкретних положень (як правило, відповідно до статті 244 абзац 1 пункт 11 Закону про іноземців, картка проживання, видана іноземцю, включає анотацію "доступ до ринку праці" - у випадку дозволу, виданого іноземцю, який має право працювати на території Республіки Польща або звільняється від обов'язку мати дозвіл на роботу).

У зв'язку з вищезазначеним, щодо допомоги на дитину, беручи до уваги застереження/винятки, зазначені у ст. 1 абзац 2 пункт 2 літ. d Закону про державну допомогу у вихованні дітей (тобто за винятком громадян третіх країн, які отримали дозвіл працювати на території держави-члена на термін, що не перевищує шести місяців, громадян третіх країн, прийнятих на навчання або сезонні роботи, та громадян третіх країн, які мають право працювати на основі візи), може також поширюватися на іноземців, які не мають анотації «доступ до ринку праці» на своїх картках проживання (незалежно від типу/назви місця проживання), але мають право доступу на польський ринок працювати на підставі дозволу на роботу (окремо від самої карти проживання) або іноземців, які користуються доступом до польського ринку праці згідно з окремими правилами, звільнені від обов'язку мати дозвіл на роботу згідно із законом.

3.5. Вільний час

Помор'я - це один із найкрасивіших та найцікавіших регіонів Польщі. Тут ви знайдете Балтійське море, пагорби, ліси та сотні річок та озер. Поморське воєводство славиться також цікавими пам'ятками, привабливими з точки зору природи та культури місцями, безліччю велосипедних маршрутів, байдаркових та пішохідних маршрутів. Тут можна провести свій вільний час різними способами. Активно, спокійно мовчки, культурно, відпочиваючи, з дітьми та без них, вивчаючи історію та кулінарії. Лише від вас залежить, як ви проведете вільний час у Поморському регіоні. Головне, щоб ви хотіли пізнати свою нову маленьку батьківщину. Ми можемо запевнити вас, що ви полюбите Помор'я.

а. Рекомендовані місця

>>> Культурні >>>

Гданськ - серце і столиця Поморського регіону. Мультикультурне місто, цікаве у багатьох відношеннях. Тут ви знайдете пам'ятники, музеї та галереї. Відвідавши Гданськ, ви повинні відвідати Старе місто з вулицею Длугою та фонтаном Нептуна, увійти до Двора Артуса, побачити знамениті ворота «Журавля» на річці Мотлава, відвідати Базиліку св. Марії, відвідати Костел св. Бригіди з гарним Бурштиновим Вітарем, Біскупію Гурку та Оплив Мотлави з добре збереженими бастионами, Музей Бурштинину, зернохочища на Олов'янці та корабель «Солдек».

Ви можете відвідати деякі визначні пам'ятки, придбавши один спільний квиток - перевірте веб-сайт Національного морського музею >>> www.nmm.pl.

Якщо вас цікавить мистецтво, обов'язково відвідайте Національний музей у Гданську з його шістьма філіями - детальніше див. на >>> www.mng.gda.pl.

Гданськ, Гдиня та Сопот утворюють Тримісто, яке з'єднане мережею доріг та міських залізниць. Агломерація Тримісто охоплене спільним (також електронним) квитком. Міста доповнюють одне одного і пропонують безліч можливостей у будь-якій сфері життя.

Не забудьте придбати квитки на одну з вистав або концертів:

- Шекспірівський театр >>> www.teatrszekspirowski.pl
- Театр вибжеже >>> www.teatrwybrzeze.pl
- Театр мініатюра >>> www.teatrminiatura.pl
- Музичний театр >>> www.muzyczny.org/pl/
- Міський театр ім. В. Гомбровича у Гдині >>> www.teatrgombrowicza.art.pl
- Театр Гдиня-Гловна >>> www.teatrgdyniaglowna.pl
- Театр Ательє >>> www.teatratelier.pl
- Польська балтійська філармонія >>> www.filharmonia.gda.pl
- Польська філармонія Sinfonia Baltica >>> www.filharmonia.sinfoniabaltica.pl
- Балтійська опера >>> www.operabaltycka.pl

У Гдині можна відвідати прекрасний вітрильний корабель «Дар Помор'я»- купити квиток можна на веб-сайті Національного морського музею.

Якщо вас цікавить кінематографія та незалежне кіно, відвідайте Кіноцентр у Гдині, Клуб Жак або один із дискусійних клубів: DKF Miłoś Blondynki, DKF Kurort, Klub Filmowy, Klub Horyzont, Культурний центр Гдині, а також Центр сучасного мистецтва Łaźnia 2 та KinoPort.

Культура - це також звичаї, традиції та діалект кашубів та коцєв'яків. Ви дізнаєтесь про їхні традиції в Центрі освіти та промоції регіону в Шимбарці >>> www.cepr.pl або в найстарішому польському музеї під відкритим небом у Вдзидзах Кішевських >>> www.muzeum-wdzydze.gda.pl.

Для любителів мистецтва ми також рекомендуємо численні художні галереї у Тримісті та Слупську.

Не можна забувати про надзвичайну щорічну подію в Гданську. Ярмарок св. Домініка, оскільки ми говоримо про нього, з 1260 року щороку проводиться у серпні на Голівній площі. Це комерційна та культурна подія, третя за величиною в Європі. Кіоски, стенди, вистави, музика, кафе та атракціони для всіх - ви не можете пропустити це.

>>> Історичні >>>

Від культури до історії є лише один крок, і насправді це взаємозалежні та взаємопов'язані області. Поморське воєводство рясніє історичними місцями, які необхідно відвідати. До списку об'єктів ЮНЕСКО включений Замок Тевтонського ордену в Мальборку. Це найбільший готичний замок у світі. До складу тристороннього оборонного комплексу входять: Високий замок (монастир), Середній замок (резиденція Великого магістра та великого полководця, політичний та адміністративний центр монастирської держави) та Зовнішній прихід (велика економічна база). Замок був столицею Тевтонської держави протягом 150 років. Комплекс варто відвідати в треті вихідні липня, коли відбувається постановка облоги Мальборка. На веб-сайті >>> www.zamek.malbork.pl.

Помор'я славиться багатьма тевтонськими замками - в Гневі >>> www.zamek-gniew.pl, в Штумі, в Битові або в Квідзині >>> www.zamek.kwidzyn.pl.

Історія Польщі також менш віддалена від часів Другої світової війни - особливо тут ми рекомендуємо вам:

- Вестерплатте,
- Музей Другої світової війни в Гданську >>> www.muzeum1939.pl
- Бункери Blücher в Устці >>> www.bunkrustka.pl
- Укріплення та музеї у Гелі >>> www.helmuseum.pl
- Військово-морський музей з ОРП "Блисковиця" >>> www.muzeummw.pl
- Музей Штуттоф в Штуттово, колишній нацистський концтабір >>> www.stutthof.org

Ви не пізнаєте Помор'я чи Польщу, не знаючи про найближчу історію, тобто часи повернення до справжньої свободи після комуністичної доби. «Солідарність» та Гданська корабельня є символами демократичних змін у всій Східній Європі. Саме в Польщі почав дмути «вітер оновлення», який приніс свободу і незалежність багатьом країнам, т. зв. східного блоку.

- Європейський центр солідарності >>> www.ecs.gda.pl,
- Пам'ятник полеглим робітникам верфі.

Гданськ - це одне з найстаріших польських міст. Починаючи від Двору Артуса, через візит Журавля або зерносховищ на Оловянці, до базиліки Святої Марії, це дуже цікаве місто. Не можна не помітити чарівну вулицю Маріацьку, варто відпочити в парку Оліва. Кожен знайде собі місце для роздумів чи відпочинку. Також варто згадати про балтійське золото - бурштин - найцікавіші зразки можна знайти в Музеї бурштину >>> www.muzeumgdansk.pl/oddzialy-muzeum/muzeum-bursztynu.

Якщо ви хочете дізнатися більше історій, пов'язаних з Бурштиновим шляхом, обов'язково відвідайте Торгову Факторію в м. Прущ-Гданський >>> <https://faktoria-pruszcz.pl/>.

>>> Для активних >>>

Якщо ви не любите сонячних пляжів і віддаєте перевагу активному відпочинку, Поморське пропонує вам чудові можливості. Море та безліч озер та річок гарантують успішне плавання, вітрильний спорт, серфінг, каякінг, дайвінг та риболовлю.

Напевно, найпростіше зустріти ентузіастів вітрильного спорту в одній з пристань для яхт Триміста, або тих, що знаходяться в менших містах вздовж усього узбережжя Гданської затоки та відкритого Балтійського моря, або в лагуні Вісли, де варто відвідати Вілинську косу.

Раєм кайт-серфінгістів у Поморському є Рева з її знаменитим мисом, а також Халупи та інші міста півострова Гель - від Владиславова до Гея. Тут ви також знайдете багато центрів і шкіл для серфінгу та віндсерфінгу, а також ви можете спробувати свої сили в SUP.

Поморське воєводство також є справжнім раєм для любителів байдарок, пропонуючи сотні кілометрів водних шляхів на декількох десятках річок і незліченних озерах, вражаючих своєю красою та різноманітністю ландшафту. Залежно від того, скільки часу у вас є і наскільки великі ваші навички та досвід, ви можете поїхати в поїздку на кілька днів або в поїздку на кілька годин. Найвідоміші річки - Брда, Вда, Слупія, Лупава, Леба, Реда, Вежица, Радуня, Шарпава, Мотлава і звичайно Вісла. Не повинно виникнути проблем з орендою водного обладнання практично на кожній річці. Більшість маршрутів обладнані туристичною інфраструктурою (сараї, каміни, кемпінги), а для людей, які очікують більшого комфорту - широка готельна та гастрономічна пропозиція. Плануючи сплав на рафті, добре заздалегідь дізнатись про можливі труднощі на річці та подбати про логістику поїздки - спланувати житло, харчування, можливий збір людей та обладнання. Найважливішу інформацію повинен надати організатор сплаву або пункт прокату байдарок.

Якщо вода - це не ваша стихія, у воєводстві на вас чекає понад 2000 кілометрів велосипедних маршрутів. З маршрутів морем, лісами, пагорбами та луками - ви напевно знайдете щось для себе.

Вибір багатьох велосипедних маршрутів та завантажувальні путівники можна знайти за адресою >>> <https://pomorskie.travel/>.

Щороку Поморське воєводство організовує величезну кількість спортивних заходів, відкритих для всіх: біг - це найпопулярніша і водночас найпростіша форма спортивної діяльності. Ви маєте можливість випробувати себе в різних видах бігу - від коротких міських маршрутів довжиною кілька кілометрів до лісових та гірських бігів, напівмарафонів, марафонів та ультрамарафонів або бігу з перешкодами. Для людей, яким однієї дисципліни недостатньо, може бути задоволенням взяти участь у одному з численних триатлонів, організованих на Помор'ї (включаючи Гдиню, Гданськ, Мальборк та Хажикови). Серед конкурентів велику групу людей складають іноземці, які часто стоять на трибуні-переможці. Змагання проходять на різній відстані, часто також заплановані супутні заходи для дітей.

Для активних людей ми також рекомендуємо мотузкові парки (Леба, Колібки, Владиславово, Шимбарк, Мальборк, Гель, Слупськ та ін.), картинг-треки та пейнтбол. Взимку ви знайдете цікаві гірськолижні місця - у Вежиці, Тшепові, на Лисій Гурі в Сопоті, в Пшивідзу та Кошалкуві. Для любителів бігових лиж існує набагато більше можливостей - за умови, звичайно, що взимку випадає потрібна кількість снігу.

Якщо ви віддаєте перевагу спорту, на Помор'ї ви знайдете як поля для гольфу, так і футбольні поля, місця для гри в баскетбол та волейбол, а також теніс. Поморське - це, як дехто каже, «море можливостей».

>>> Для дітей >>>

У нашому районі є багато місць, де дітям не буде нудно.

Варто рекомендувати між іншим:

- Зоопарк у Гданську >>> www.zoo.gda.pl
- Аквапарк в Реді >>> www.aquaparkreda.pl
- Аквапарк у Сопоті >>> www.aquaparksopot.pl
- Експериментальний науковий центр у Гдині >>> www.experiment.gdynia.pl
- Центр Гевеліанум в Гданську >>> www.hevelianum.pl
- Парки динозаврів у Лебі та Мальборці >>> www.lebapark.pl
- Кашубський парк мініатюр та Кашубський парк гігантів >>> www.kaszubskiparkminiatur.pl
- Акваріум у Гдині >>> www.parkgigantow.pl
- Парк тюленів на Гелі >>> www.akwarium.gdynia.pl
- Водний сафарі-зоопарк та зоопарк із країною казок у долині Шарлотти >>> www.fokarium.pl
- Парк пригод "Колібки" >>> www.dolinacharlotty.pl
- Середньовічне поселення в Славутові >>> www.adventurepark.pl
- Залізничний музей у Косцежині >>> www.slawutowo.pl
- Лабіринти в Блізінах >>> www.muzeumkolejnictwa.com.pl
- >>> www.swiatlabiryntow.pl

>>> Розважальні >>>

Якщо ви шукаєте розваги, ви повинні пам'ятати про театри, кінотеатри, філармонії, балет. Обов'язковим місцем для відвідування має стати Лісова опера в Сопоті, де можна послухати концерт або подивитися кабаре. У Балтійських містах ви також знайдете безліч клубів, дискотек та чудових ресторанів, кафе та закусточних.

Любителям спортивних розваг неодмінно варто відвідати стадіон Енерга у Гданську >>> www.stadionenerga.pl, щоб переглянути футбольний матч або зал Олівії >>> www.stoczniowiec.org.pl, де ви зможете помилуватися хокеєм, швидкісним та фігурним катанням та волейболом. На вболівальників спідвею чекає стадіон спідвей >>> www.wybrzezegdansk.pl.

>>> Природничі >>>

Природа є найбільшим надбанням Поморського воєводства. Балтійське море із золотим піском, прибережні скелі та дюни, озера та річки. Національний парк Бори Тухольські з унікальною флорою льодовикового та післяльодовикового періодів внесений до списку ЮНЕСКО. У Національному словінському парку ви знайдете рухомі дюни та озера, періодично затоплювані солоною водою. Є в районі більше 130 заповідників та 9 ландшафтних парків, де природа та її краса знаходяться під рукою (Ландшафтний парк Тухола, Ландшафтний парк ілавського озера, Ландшафтний парк Заборський,

Ландшафтний триміський парк, Ландшафтний кашубський парк, Ландшафтний парк Вдзидзе, Приморський ландшафтний парк, Ландшафтний парк Долини Слупі, Ландшафтний парк на Віслинській косі).
Обов'язковою необхідністю є відвідування скелі Орловського та пристані в Сопоті та

пляжів: найкрасивіші з них можна знайти в Устці, Лебі, Владиславові, Ястарні, Криници Морській, Сопоті, Гдині Орлові та Редлові, на острові Собешевській, в Контах Рибачьких та Стегні...список довгий, оскільки Поморське воєводство має кілометри красивих, широких і піщаних пляжів.

6. Важливі дати та свята

Важливі дати та свята

Проживаючи в Польщі, варто знати, коли у нас, поляків, є важливі для нас свята. Деякі свята також є неробочими днями, але не завжди. Також варто знати, коли ми змінюємо час, коли починаємо канікули чи навчальний рік. Ви будете жити з нами, і ми хочемо, щоб ви добре почувались у Поморському.

1 січня

Новий рік,
вихідний день

6 січня

Свято Трьох
Королів,
вихідний день

21 січня

День
бабусі

22 січня

День
дідуся

**Остання неділя
березня**

перехід
з зимового
на літній час*

зимові канікули

вони тривають два тижні,
як правило,
з середини січня до кінця березня,
встановлених дат немає

Великдень

рухливе свято,
вихідний
Великодній
понеділок

8 березня

Жіночий
день

1 травня

День праці,
вихідний
день

3 травня

День
Конституції,
вихідний день

П'ятидесятниця

рухоме свято,
7 днів після
Великодня

26 травня

День
матері

1 червня

День
дитини

23 червня

День
батька

**Канікули для дітей,
які навчаються**

липень та серпень, також
вересень для студентів

15 серпня

Успіння
Пресвятої
Богородиці,
вихідний день

1 вересня

початок
навчального
року

**остання неділя
жовтня**

Перехід
з літнього
на зимовий
час*

1 листопада

Усіх святих,
вихідний день

11 листопада

День незалежності,
вихідний
день

6 грудня

Миколайки

24 грудня

Святвечір

25 і 26 грудня

Різдво,
вихідні дні

31 грудня

Сильвестер,
новорічна ніч
- тобто прощання
зі старим
і привітання
нового року

* планується скасування зміни часу з 2022 року

В. Транспорт

>>> Автобуси, тролейбуси, трамваї в Тримісі тощо >>>

Поморське воєводство пропонує широку мережу сполучень. Тримісто пропонує розміщення різними видами транспорту. Ви можете вибрати автобуси, трамваї (у Гданську), тролейбуси (у Гдині) та водні трамваї. Лінії нічних автобусів позначені окремими номерами.

Розклади руху, маршрути та ціни на квитки в Гданську та частково в Сопоті можна знайти на веб-сайті >>> <https://ztm.gda.pl/> або >>> <https://ztm.trojmiasto.pl/>

Розклади руху, маршрути та ціни на квитки в Гдині та частково в Сопоті можна знайти на веб-сайті >>> <https://zkmgdynia.pl/> або >>> <https://zkmgdynia.trojmiasto.pl/>

Ви також можете скористатися веб-сайтом >>> <https://komunikacja.trojmiasto.pl> - тут надається інформація про міста та конкретні транспортні засоби, а також посилання на компанії, що пропонують транспортні послуги в Тримісті.

ВАЖЛИВО!

Місто Сопот не має власної транспортної інфраструктури і використовує міський транспорт Гданська та Гдині. Залежно від того, подорожуєте ви ZTM Gdańsk або ZKM Gdynia, ви купуєте квиток даного перевізника. Стосується маршрутів Сопот-Гданськ або Сопот-Гдиня.

На території Триміста існує таке тзв. єдиний квиток. Залежно від типу придбаного квитка, ви можете скористатися SKM, регіональною транспортною мережею, громадським транспортом у Гдині, Гданську, Сопоті чи Вейхерові, придбавши один квиток. Ви можете перевірити схему підключення мережі, ціни та типи квитків на >>> www.mzkzg.org.

Плануючи поїздку, може бути корисним скористатися веб-сайтом >>> www.jakdojade.pl, де ви можете обрати конкретне місто Поморського воєводства для планування своєї поїздки.

З Триміста, особливо з Гдині, до багатьох приморських міст (і не тільки) можна дістатися за допомогою автобусного сполучення - див. >>> www.pksgdynia.pl.

У свою чергу, ви можете дістатися на Кашуби автобусом з Гданська - див.

>>> www.pks.gdansk.pl.

Не тільки Тримісто пропонує громадський транспорт - такі послуги пропонують також:

- Слупськ >>> www.mzk.slupsk.pl/pl,
- Мальборк >>> www.mzk.malbork.pl/?id=3,
- Устка >>> www.ustka.pl у вкладці міський громадський транспорт.

>>> Швидка міська залізниця - SKM та Поморська міська залізниця - PKM >>>

PKP SKM Sp. z o.o. - залізничний перевізник, що спеціалізується на перевезеннях агломерацій у Поморському воєводстві.

Подорож на поїзді SKM - дуже гарна альтернатива переповненим міським вулицям та уникненню пробок у годину пік - особливо, якщо ви збираєтесь рухатися по осі **Гданськ - Сопот - Гдиня - Румія - Реда - Вейжерово - Лемборк**.

Мережа зв'язків дуже розгалужена, що дає велику гнучкість у пересуванні. Розклад руху та інформацію про квитки можна знайти на веб-сайті компанії >>> www.skm.pkp.pl.

Поморська міська залізниця вдосконалює регіональний залізничний транспорт. Гданськ та Гдиня пов'язані нею з аеропортом Гданська, Картузами та Косцежиною.

Повну інформацію про мережу маршрутів, розклади руху та зупинки можна знайти на веб-сайті >>> www.pkm-sa.pl.

>>> Міжміські автомобільні сполучення >>>

Подальші подорожі між містами регіону здійснюються PKS Gdańsk >>> www.pks.gdansk.pl, PKS Gdynia >>> www.pksgdynia.pl, PKS Słupsk >>> www.pks.slupsk.pl тощо. Більшість з'єднань можна знайти на веб-сайті >>> www.busportal.pl.

Послуги на міжміські маршрути також надаються приватними перевізниками, напр. Flixbus >>> www.flixbus.pl або PKS Polonus >>> www.pkspolonus.pl.

Ви можете знайти пошукову систему сполучень на >>> www.e-podroznik.pl або >>> www.busradar.pl.

>>> Залізничні сполучення >>>

Подорож поїздом пропонує не лише швидкісна міська залізниця (SKM), а й польська державна залізниця (PKP). Розгалужена мережа залізничних сполучень доставить вас та вашу сім'ю в будь-яку точку країни та в Європу безпечно, швидко та з обмеженим бюджетом. Ви можете спланувати свою поїздку за допомогою веб-сайтів >>> <https://pkp.trojmiasto.pl> або >>> www.intercity.pl/pl.

Тут ви можете перевірити розклад руху, купити квиток, навчитися подорожувати з дитиною, домашнім улюбленцем чи велосипедом.

Використовуючи РКР менш ніж за три години ви доїдете на пендоліно до Варшави або з Гдині у Вроцлав, через 5 годин будете у Кракові. Подорож пройде швидко і в комфортних умовах.

>>> Внутрішні та іноземні морські сполучення >>>

Атракцією Поморського воеводства є також водні сполучення - в літній сезон працюють водні трамваї:

- від Гданська до Хеля, Вестерплатте і до Сопота,
- від Сопота до Хеля,
- від Гдині до Хеля, до Вестерплатте, до Ястарнії та Балтійська (найзахіднішого міста Російської Федерації в Калінінградській області, на Косі Вісли),
- від Криниці Морської до Фромборка.

Список доступних сполучень, розклад та ціни можна переглянути на веб-сайті

>>> www.zegluga.pl.

Екскурсійні круїзи, пропонувані приватними підприємцями влітку в більшості морських портів - від Устки до Хеля та Криниці Морської, можуть також виявитись привабливими.

Морські сполучення зі Швецією також дуже популярні. З Гдині ви можете доплинути до Карлскрони, обравши шведського перевізника >>> www.stenaline.pl.

З польським оператором >>> www.polferryes.pl.

ви вирушите у подорож до Нінешамна біля Стокгольма.

На веб-сайтах туроператорів ви можете забронювати квиток, перевірити умови перевезення та розклад руху.

>>> Внутрішні та закордонні авіасполучення >>>

Міжнародний аеропорт у Гданську ім. Леха Валенси пропонує зручні внутрішні та закордонні сполучення. Різноманітність перевізників - від PLL Lot до дешевих перевізників, таких як WizzAir, Norwegian або Ryanair, а також напрямків (особливо численні напрямки до Великобританії та Норвегії), дає великі можливості для відвідування світу. Усю необхідну інформацію, наприклад, розклад рейсів, можливість придбання квитків або планування маршруту, можна знайти на веб-сайті аеропорту >>> www.airport.gdansk.pl.

У закладці перевізники ви знайдете переспрямування на веб-сайти компаній, що пропонують авіаційні послуги з Гданська.

3.6. Куди звернутися за допомогою

Ви знайдете підтримку щодо легалізації перебування та працевлаштування та інших питань життя у місцях, детально описаних у попередніх частинах цього посібника. Якщо ви відчуваєте загрозу чи ви або хтось постраждав, не соромтеся просити про допомогу.

а. Важливі екстерні номери

Якщо ви стали жертвою крадіжки, бійки, погроз чи іншої шкоди, повідомте про це поліцію. Якщо ви не знаєте мову, вам будуть надані послуги перекладача.

Якщо ви стали жертвою торгівлі людьми чи рабства - див. список установ с. 47.

112 - це європейський номер екстреної служби. Якщо вам загрожує небезпека, за телефонуйте - це стосується здоров'я, життя, побиття, крадіжки або пожежі.

Поліція

997

Швидка
допомога

999

Пожежна
служба

998

Газова
служба

992

Енергетична
служба

991

б. Безпека над водою

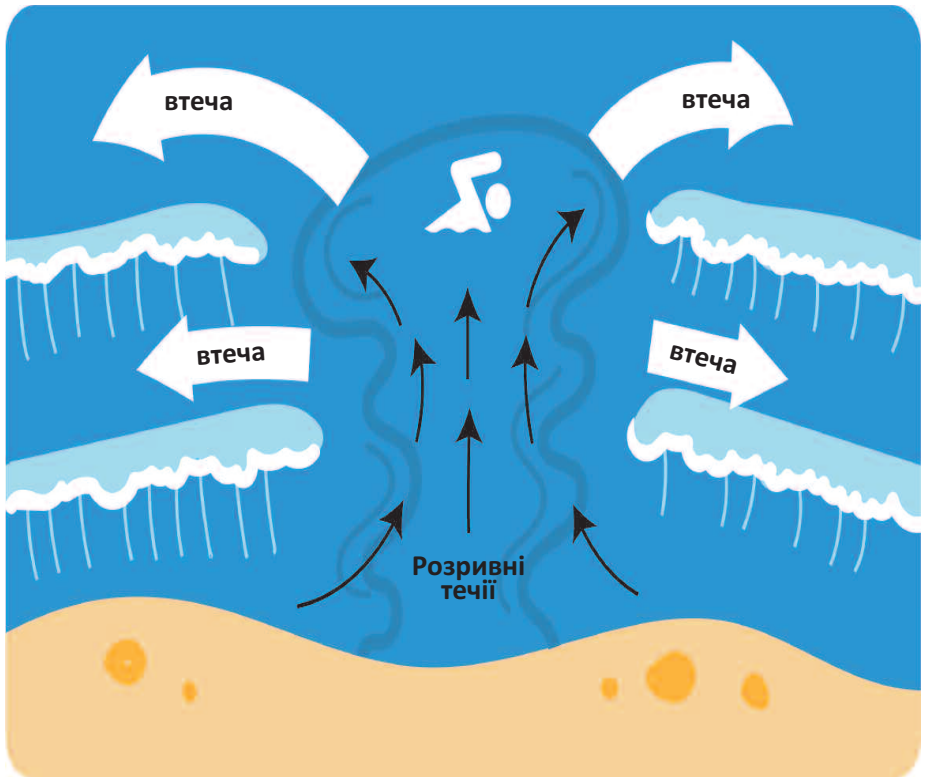
Щоб мати змогу повною мірою насолоджуватися чаром перебування біля води, важливо дотримуватися основних правил безпеки та бути в курсі деяких явищ. Окрім таких очевидних правил, як бути тверезим, обережним у невпізнаних місцях, плавати, якщо це можливо, у відведених та охоронюваних місцях рятувальниками чи доглядати за купанням дітей - нижче є два небезпечні явища, про які знання не є загальноприйнятими. Одне з них, що називається розривними течіями, трапляється переважно у прибережній зоні відкритого моря, інше - відступи - переважно у річках, найчастіше у тзв. порогах, тобто місцях, де накопичується вода.

>>> Розривні течії >>>

Розривні течії (інші назви: струм, що захоплює; втягуючий струм) - локалізовані, а іноді і сильні течії в прибережній зоні, у напрямку до відкритого моря, пов'язані з хвилями прориву в зоні прибою та зі змінними характеристиками прибережної зони (хвилерізи, рови) Розривні течії зазвичай розширюються, проходячи зону прибою - там, де хвилі розбиваються. Ці течії піднімають і тягнуть плавця до відкритого моря.

Один з механізмів утворення розривних течій: прибій проходить через міліну, де струм змінюється і звужується під час течії до моря, створюючи потік води.

Як правило, плавець в зоні прибою, який потрапляє у струм потоку, повинен в першу чергу намагатися утримуватися на поверхні води. Не намагайтеся плавати перпендикулярно берегу, оскільки сила течії може бути більшою за вас і ви втратите сили для боротьби зі стихією. Краще зберегти холодну голову і спробувати проплисти уздовж берегової лінії, і, нарешті, у такому місці, де ви опинитесь поза зоною наплавлення та поточної зони, ви зможете підплисти до суші.

Дно у хвилелому зазвичай має великий нахил і глибше, тут можуть бути вихори та морські течії, тому уникайте купання поблизу таких місць - особливо у відкритому морі.

Особливо у відкритому морі можуть виникати розривні течії, у Поморському воєводстві - це буде переважно берегова лінія від Лендова біля Устки до Геля та від Гданська - особливо Вестерплатте, Стоги та острів Собешевська аж до Криниці Морської, тобто до кінця польського кордону з Росією на Віслинській косі.

Звичайно, це не означає, що ви можете дозволити собі ігнорувати воду в районі Гданської затоки. Тут також варто підтримувати здорову повагу, але описане вище явище тут не повинно відбуватися.

Що символізують прапори над морем?

Червоний прапор
купатися заборонено

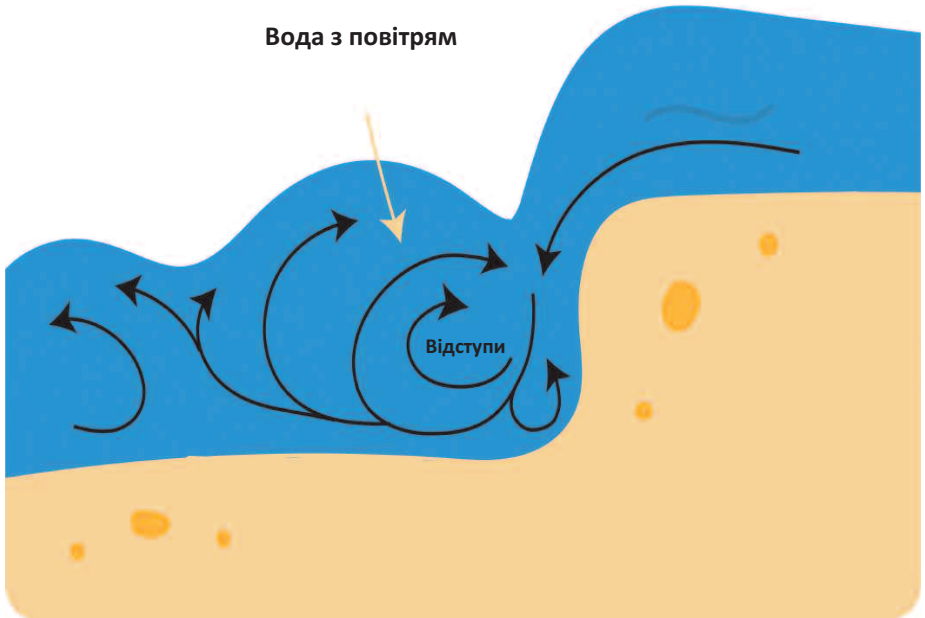

Білий прапор
купатися дозволено

Відсутність прапора зазвичай сигналізує про те, що рятувальники не охороняють пляж для купання.

>>> Відступи >>>

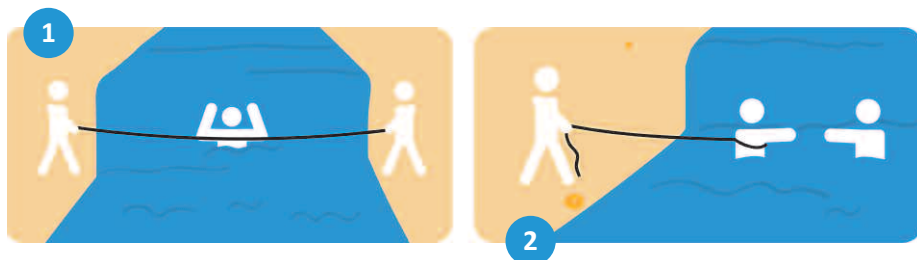
Відступ зазвичай утворюється там, де річка перетинає нижній розлом. Маса води, що стікає по розломі, зазвичай сильно аерується і циркулює у вигляді горизонтального циліндра. Деякі відступи не є небезпечними - особливо ті, що мають природний характер, тоді як ті, що глибоко циркулюють за штучними порогами, є особливо небезпечними.

Природні пороги нерівні, часто не по всій ширині річки, і вода протікає через них різними шляхами, що, як правило, полегшує їх подолання, наприклад, на байдарках. Штучні пороги зазвичай розділяють все русло річки, і їх правильна форма створює відскок по всій ширині, що набагато небезпечніше. Проточна вода витікає вниз, а потім повертається на поверхню до порогу, створюючи вихор з горизонтальною циркуляцією. Крім того, він сильно аерований, що зменшує його щільність і, отже, значно ускладнює плавання (як у плаванні, так і на байдарці або човні).

Правилом безпеки повинно бути не пропливати штучні перешкоди, пороги, перекриття. Це стосується каякінгу або катання на човнах, особливо плавання. Іноді можна зробити розвідку з суші, але рекомендується переміщати плавуче спорядження на берег у таких місцях, уникаючи небезпечного місця - особливо, якщо у вас немає досвіду або ви плаваєте з дитиною. Орендуючи водне обладнання, запитайте, чи немає на маршруті небезпечних місць.

1. Рятування потопуючого за допомогою мотузки.
2. Рятування потопуючої людини методом "людина-жаба" (людина-мотузка-людина). Чоловік-жаба - це людина, яка прикріплена до мотузки і може стрибнути у воду, щоб врятувати потопуючого. На кінці мотузки є друга людина, яка витягне людину, яка стрибнула у воду.

Існує декілька способів врятувати людей, що потрапили у відступ, наприклад, за допомогою рятувального човна, мотузки, натягнутої через течію, ланцюга човна, даної гілки, весла або байдарки або методом «людина-жаба». Однак варто пам'ятати, що успіх рятувальної операції визначається часом, умовами, обладнанням та рівнем досвіду рятувальників, тому варто не потрапляти в небезпечні ситуації: уникаати плавання у таких місцях і не купатися у їх безпосередній близькості. На рівнинних річках є відносно мало небезпечних відступів.

Номер рятувальної служби над водою 601 100 100.

в. Коли втратиш документи

Якщо ви загубите або вам вкрадуть документи, спершу зверніться до найближчого відділення поліції. Важливо, щоб ніхто не використовував ваші документи. Поліція видасть довідку про втрату документів, з якою ви повинні повідомити посольство чи консульство вашої країни, щоб отримати новий документ або документ, що його замінює.

г. Водійські права

Якщо у вас є водійські права, видані країною Європейського Союзу або іншою країною, яка підписала Конвенцію про дорожній рух (список можна знайти на веб-сайті >>> www.zielonalinia.gov.pl/upload/powroty/po-konwencja-wiedenska.pdf), вам НЕ потрібно обмінювати водійські права на польські. У Польщі існує кілька категорій водійських прав, і найпопулярнішою є категорія В, яка дозволяє їздити на легкових автомобілях вагою до 3,5 тонн. Якщо ваше посвідчення водія було видано в країні, якої немає в списку, крім водійських прав, виданих у країні походження, **ви також повинні мати міжнародне посвідчення водія та скласти теоретичну частину польського іспиту на водіння** (здати іспит можна не на польській мові).

Які документи потрібно подати?

- заповнену заявку (ви можете знайти її на веб-сайті гміни/повіту, в якому ви проживаєте),
- паспорт або інший документ, що дозволяє встановити вашу особу,
- підтвердження платежу за видачу водійських прав,
- копію ваших водійських прав,
- 1 фотографію,
- переклад водійських прав, засвідчений присяжним перекладачем або компетентним консулом Республіки Польща,
- ксерокопію картки проживання, візи чи іншого документа, що підтверджує право перебування на території Польщі, або довідка про те, що ви вчитеся принаймні 6 місяців.

Суму платежу та номер рахунку для оплати, а також адресу відповідного відділення можна знайти в Інтернеті - на веб-сайті повіту.

На веб-сайті >>> www.obywatel.gov.pl ви знайдете інформацію про те, як отримати посвідчення особи, паспорт, водійські права чи Європейську карту медичного страхування, скільки це коштує, які документи потрібно заповнити та куди подати заяву.

Якщо у вас немає доступу до Інтернету, ви можете скористатися телефоном «Інформація для громадянина» - **222 500 134** (урядова телефонна інформаційна система - номер Поморського воєводського управління в Гданську) та **222 500 115** (урядова телефонна інформаційна система - центральний номер).

Г. Штраф

За порушення положень польського законодавства поліція має право видати штраф, тобто накласти фінансове стягнення (грошовий штраф). В основному це стосується порушення правил Дорожнього кодексу.

Штраф може мати три форми:

- **готівкову** - ви отримуєте її після сплати штрафу безпосередньо поліцейському (він може застосовуватися лише до особи, яка тимчасово перебуває в Польщі або не має постійного місця проживання чи перебування),
- **кредитову** - штраф видається з підтвердженням отримання, ви сплачуєте його пізніше,
- **заочну** - ви отримуєте його, коли вас немає і ви вчинили правопорушення, наприклад, ви не заплатили за паркування.

Ви можете відмовитись прийняти штраф, і тоді поліція передасть справу до суду. Якщо ви не сплатите штраф вчасно, справа передається до суду.

д. Корисні контакти/посилання

- Інформацію та послуги, які вам потрібно оформити в цстанові, їх опис та процедури можна знайти на веб-сайті >>> www.obywatel.gov.pl
- **Управління з питань іноземців** - веб-сайт доступний польською, англійською та російською мовами >>> www.udsc.gov.pl
- **Прикордонна служба** >>> www.strazgraniczna.pl
- **Національна інспекція праці** - поради та інформація щодо трудового законодавства та законності зайнятості, охорони праці та безпеки праці. Адреси та телефони районних інспекцій праці (у кожному воєводському місті) та місцевих відділень >>> www.pip.gov.pl
- **Управління поморського воєводства в Гданську** >>> www.gdansk.uw.gov.pl
- **Портал самоврядування Поморського воєводства** >>> <https://pomorskie.eu/>
- **Польський міграційний форум** >>> www.forummigracyjne.org
- **Інформація про роботу та перебування іноземців у Польщі для іноземців Міжнародної організації з міграції ІОМ** (між іншим російською та українською мовами) >>> www.migrant.info.pl, телефон довіри +48 (22) 490 20 44 (з понеділка по п'ятницю з 9.00 до 17.00)
- **Туристичний веб-сайт Поморського воєводства** - <https://pomorskie.travel/>,
- **Національний фонд охорони здоров'я** >>> www.nfz.gov.pl
- **Асоціація правової інтервенції**
>>> www.interwencjaprawna.pl, безкоштовне консультування для іноземців: телефон довіри +48 (22) 629 56 91; телефон: +48 (22) 621 51 65
- **Гельсінський фонд з прав людини**
>>> www.hfhr.pl, правова допомога мігрантам: тел. +48 (22) 556 44 66
- **Фунд «Ocalenie»** >>> www.ocalenie.org.pl, тел. +48 (22) 828 04 50
- **Центр правової допомоги ім. Галини Нець**
>>> www.pomocprawna.org безкоштовне консультування для іноземців: тел. +48 (12) 633 72 23, ел. пошта: porady@pomocprawna.org
- **Карітас Гданської архієпархії** >>> www.caritas.gda.pl
- **Центр підтримки іммігрантів та іммігранток** >>> www.cwii.org.pl
- **Фонд місцевого розвитку Parasol** >>> <https://fundacjaparasol.org/>
- **Порт Інтеграція на Помор'ї** >>> <https://www.facebook.com/pages/category/Local-Service/PORT-Integracja-na-Pomorzu-103511604852752/>
- **Академія польської мови** >>> <http://ajp.gdansk.pl/>
- **Полесса. Центр польської мови** >>> <https://polessa.pl/>
- **Фундація проти торгівлі людьми та рабства «Ла Страда»**
>>> www.strada.org.pl
- **Центр кризової інтервенції - ОІК** >>> www.oik.org.pl
- **Портал щодо запобігання торгівлі людьми** >>> www.handelludzmi.eu
- **Веб-сайт, присвячений проекту «Підтримка іноземців ззовні Європейського Союзу у Поморському воєводстві у 2018-2020 роках»**
>>> www.fami.uw.gda.pl

4. Фонд притулку, міграції та інтеграції

Метою Фонду притулку, міграції та інтеграції (FAMI) є сприяння ефективному управлінню міграційними потоками та впровадженню, зміцненню та розвитку спільної політики притулку, субсидіарного та тимчасового захисту та спільної імміграційної політики при повній дотриманні прав та принципів, закріплених у Хартії основних прав Європейського Союзу.

Департамент прикордонної політики та міжнародних фондів Міністерства внутрішніх справ та адміністрації, який діє як Відповідальний орган, відповідає за використання FAMI у Польщі.

Деякі завдання були передані Сервісному центру європейських проектів Міністерства внутрішніх справ та адміністрації як Делегованому органу >>> <https://copemswia.gov.pl/>, включаючи підготовку контрактів з бенефіціарами, нагляд за виконанням проектів, переказ коштів, розрахунки та інспекції. Ресурси фонду присуджуються у відкритих та закритих конкурсах (оголошення про конкурси та їх результати опубліковані за адресою >>> www.fundusze.mswia.gov.pl та без проведення конкурсу у разі фінансування державних установ, що мають юридичну монополію в певній галузі).

5. Проект «Підтримка іноземців ззовні Європейського Союзу у Поморському воєводстві у 2018-2020 роках», що співфінансується Національною програмою Фонду притулку, міграції та інтеграції та державним бюджетом

Проект спрямований на надання всебічної підтримки іноземцям з-за меж Європейського Союзу (включаючи польське походження) - особливо у сфері надання консультацій та допомоги щодо легалізації перебування, адміністративних та правових питань, прав на працевлаштування, консультування та інтеграції, охорони здоров'я, психологічної та соціальної допомоги, догляду за дітьми, професійної активізації,

набуття мовних компетенцій, а також адаптації та інтеграції до польського суспільства. Важливим елементом проекту також є розробка та оновлення послідовної стратегії інтеграції у воєводстві та забезпечення спеціалізованого навчання для партнерів по коаліції - працівників різних установ, що беруть участь у проекті: вчителів, представників центрів соціального забезпечення, повітових управлінь праці та інших установ й організацій. Проект реалізується у період: грудень 2018 - серпень 2021. Бенефіціар: Поморський воєвода.

Вартість усього проекту складає: **2.801.334 злотих**, включаючи внесок Фонду притулку, міграції та інтеграції: **2.101.000 злотих** та внесок державного бюджету: **700.334 злотих**.

Реалізація проекту полягала у реалізації наступних заходів:

- **Семинар та зустрічі для партнерів по коаліції** - заходи, призначені для представників центрів соціального забезпечення, Повітових управлінь праці та установ, що співпрацюють, наприклад, Поліції, Кураторіум освіти та представників шкіл, громадських організацій та інших партнерів по коаліції. Тема навчальних курсів стосується різних аспектів роботи з іноземцями, в т.ч. створення організаційних структур, методології роботи з іноземцями, культурних та релігійних відмінностей. Зустрічі також використовуються для обміну досвідом у галузі системних рішень для роботи з іноземцями, створення та зміцнення співпраці та постійного забезпечення партнерів по коаліції щодо своїх завдань.
- **Організація семінару для партнерів по коаліції** - діяльність спрямована на краще використання структур соціальної допомоги та інших установ та організацій з метою інтеграції іноземців, а також підтримку конкретної співпраці між ними, спрямованої на допомогу інтеграції громадян третіх країн.
- **Діяльність інформаційних та довідкових пунктів** - пункти працюють у Гданську, Гдині, Слупську, Хойніцах, Картузах та Старогарді-Гданському та надають безкоштовну допомогу іноземцям. У кожному пункті є діяльність, що надає консультації та допомогу з питань легалізації перебування, адміністративно-правових питань, прав працівників, консультування та допомоги в інтеграції, охорони здоров'я, психологічної та соціальної допомоги, догляду за дітьми та возз'єднання сім'ї. Кожен пункт керується особами, які є спеціалістами з питань консультування та інтеграції. Іншими працевлаштованими спеціалістами є: юрист, перекладач, психолог, доглядач за дітьми.
- **Курси польської як іноземної мови для дорослих** - проводяться на різних рівнях освіти. Рівень викладання польської мови коригується відповідно до потреб іноземців (A1, A2, B1). Заняття проводяться в місці найбільшої концентрації іноземців - більшість курсів проводяться в агломерації Тримісто, інші - адекватно виявленим потребам, у тому числі у дистанційній формі. Запланована кількість курсів протягом усього проекту: 32.

- **Методичні курси для вчителів польської мови як іноземної** - метою цієї акції є надання викладачам знань, компетенцій та навичок, що дозволяють самостійно здійснювати навчальну діяльність з іноземними студентами, які не володіють польською мовою або володіють на низькому рівні. Запланована кількість курсів протягом усього проекту: 12.

- **Курси адаптації** - спрямовані на включення громадян третіх країн, які проживають у Поморському воєводстві, до активного життя місцевих громад, розширення їхніх знань про культуру, традиції, право та історію країни перебування. Курси проводяться в різних місцях по всьому Поморському воєводству.
- **Вивчення польської мови як іноземної для дітей** - захід спрямований на школи, де є багато учнів, які не знають польської мови, і кількість додаткових годин, призначених школам, замала. Уроки проводять вчителі даної школи.
- **Додаткові уроки для дітей** - заняття дозволяють іноземним учням наздоганяти відставання в школах, допомагають оволодіти спеціалізований словниковий запас та підтримують у виконанні домашніх завдань та вивченні шкільного матеріалу. Заняття розподіляються подібно до уроків польської мови - тобто в тих школах, де кількість іноземних дітей найбільша, а можливості реалізації такої підтримки невеликі.
- **Заняття з польської традиції, історії та культури в школах** - заняття поєднують знання про польську традицію, історію, культуру, мистецтво, звичаї, свята та ситуацію Польщі як члена ЄС та НАТО. Список шкіл, що підтримуються за завданням: такий самий, як і в заході - вивчення польської мови як іноземної для дітей.
- **Працевлаштування помічника з української мови** - у вибраних школах, де навчають іноземців у Гданську. Лінгвістичні асистенти підтримують вчителя під час занять та допомагають іноземним учням краще адаптуватися в класі. Вони також підтримують батьків цих дітей.
- **Професійне консультування та переклади** - в рамках цього заходу іноземці можуть скористатися підтримкою кар'єрного радника та присяжних перекладачів в інформаційно-консультативних пунктах.
- **Видання посібника для іноземців та інша інформаційно-пропагандистська діяльність** - важливим доповненням до перелічених вище заходів є публікація цього посібника. Окрім цього, для просування проекту та його діяльності було заплановано інші заходи - створення веб-сайту та публікація навчальних та інформаційних матеріалів.

Проект реалізується Поморським воєводським управлінням у Гданську

Більше інформації про проект можна знайти за адресою:
www.fami.uw.gda.pl

Проект співфінансується з бюджету Національної програми
Фонду притулку, міграції та інтеграції.
Автор несе повну відповідальність за висловлені думки, а Європейська Комісія
та Міністерство внутрішніх справ та адміністрації не несуть відповідальності
за використання наданої інформації.

SAFE HARBOUR

Координація проекту: Maciej Gajda

Консультація видання щодо вмісту: Katarzyna Baranowicz, Katarzyna Stanulewicz,
Robert Mroczek, Ewa Sobczyk, Katarzyna Sulewska, Beata Wróblewska,
Monika Kinka, Joanna Sławkowska-Marszeniuk, Sandra Materka

Фотографії:

Maciej Gajda - стор. 1 (5), 4, 13, 14, 38, 69, 72-73, 75, 77, 79, 80-81, 82, 86 (2), 87, 90

Pixabay - стор. 8, 10, 19, 20, 32, 35, 41, 43, 52, 53, 55, 58, 61, 64, 65, 70, 71

Katarzyna Krystek - стор. 1 (1), 46, 67

Dariusz Dalaszyński - стор. 48

Поморське воєводське управління у Гданську - стор. 100

Графічний дизайн, верстка, друк: Djpress - Dariusz Dalaszyński, www.djpress.pl

2-ге видання

Гданськ, 2021

Поморське воєводське управління у Гданську

ul. Okopowa 21/27
80-810 Gdańsk
телефон (58) 307 76 95
факс (58) 307 73 17
www.gdansk.uw.gov.pl

**Матеріал створений в рамках проекту
«Підтримка іноземців з-за меж Європейського
Союзу у Поморському воєводстві у 2018-2020 роках», що співфінансується
Національною програмою Фонду притулку, міграції та інтеграції.**

EUROPEAN UNION
Asylum, Migration
and Integration Fund

SAFE HARBOUR

WOJEWODA POMORSKI
DARIUSZ DRELICH